

BIBLIA ÉS GYÜLEKEZET

2013. június

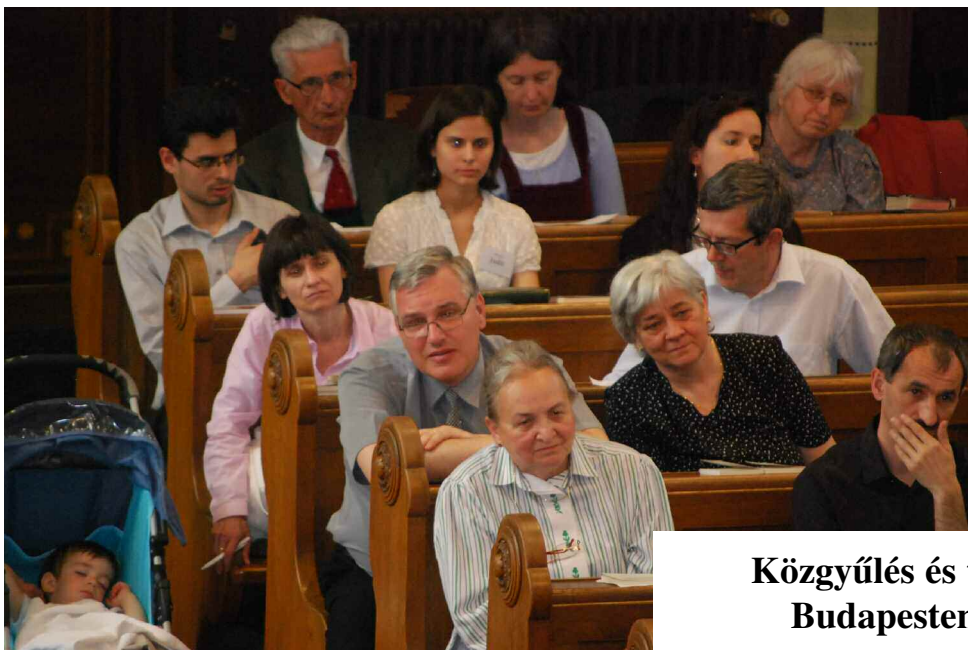
A Biblia Szövetség folyóirata

XXV. évfolyam 2. szám

Ára: 350,- Ft

„Kérünk titeket, testvéreink, intsétek a tétlenkedőket, biztassátok a bátortalanokat, karoljátok fel az erőtleneket, legyetek türelmesek mindenkivel!” (1Thessz 5,14)

**Közgyűlés és tavaszi csendesnap
Budapesten, 2013. május 1.**

A MISSZIÓ ÁRA

(FŐTITKÁRI JELENTÉS. ELHANGZOTT A BIBLIA SZÖVETSÉG KÖZGYŰLÉSÉN, BUDAPESTEN, 2013. MÁJUS 1-JÉN)

Főtítkári jelentésemet ebben az évben is azzal a szándékkal teszem meg, hogy – egyrészt – emlékeztessem testvéreimet arra a küldetésre, amire 24 évvel ezelőtt vállalkoztunk, másrészt, előre tekintünk a ránk váró útra és missziói feladatokra.

Pál apostol az efézusi gyülekezet vezetői és tagjai előtt ezekkel a szavakkal summázta küldetését: „*De semmivel sem gondolok, még az én életem se drága nékem, csakhogy elvégezhessem az én futásomat örömmel, és azt a szolgálatot, melyet vettem az Úr Jézustól, hogy bizonyosságot tegyek az Isten kegyelmének evangéliumáról*” (Csel 20,24). Később, az efézusi levélben viszont azt írta, hogy ezt a szolgálatot nemcsak ő kapta, hanem a gyülekezet is, amelynek tagjait szintén arra választotta ki Isten, hogy legyenek „*kegyelme dicsőségének magasztalására*” (Ef 1,6).

De hogyan magasztalhatja Isten népe Isten kegyelmét? Pál apostol a választ is megfogalmazta: (úgy) „*hogy bizonyosságot tegyek az Isten kegyelmének evangéliumáról.*” Ezzel megismételte, megerősítette Jézus Krisztus missziói parancsát (Mt 28,18-20). Pál azért beszélt először a maga missziójáról, hogy az efézusi gyülekezet is vállalja és vegye komolyan Jézus missziói parancsának terhét.

A Biblia Szövetség (BSZ) tagsága sem szeretne mást, mint eleget tenni Jézus Krisztus missziói parancsának, ami nemcsak a BSZ vezetőségének szól, hanem a tagok összességének is. Kérdésem: mindenki-e egyformán tudatosult-e ez a megbízás? Felismertük-e korunk missziói kihívásait, amit különösen is felerősítettek a közelmúltban publikált népszámlálási adatok? 2012-ben, mint ismeretes, fél millióval kevesebben vallották magukat reformátusnak, mint tíz évvel azelőtt, miközben a nem történelmi egyházakhoz csatlakozók száma növekedett. A vallástalanok száma is emelkedett, meghaladva az egymillió-hatszázötvenezer főt. Ezek

a változások bennünket, a különböző történelmi felekezetekből érkező hívő közösségeket – de úgyis, mint hívő egyéneket – arra figyelmeztetnek, hogy missziói felelősségünk megnőtt a biblikus-történelmi keresztyénséget már alig ismerő, elvilágiasodott honfitársaink iránt, akiknek bizonyosságot kell tennünk „*Isten kegyelmének evangéliumáról*”!

A MISSZIÓ TARTALMA

Érdemes újra tisztáznunk, hogy miben áll misszióink tartalma. Ez változatlanul a Jézus Krisztus személyéről és váltságművéről szóló evangélium. Ugyanaz, ami már jelen volt a világ teremtése előtt Isten tanácsvégzésében, ami felragyogott a keresztyénség kezdetén, majd a reformációban, és azóta már számtalan országban, közösségben, így hazánkban is. Ezt az evangéliumot hamisították meg a Biblia isteni tekintélyét és tévedhetetlenségét nyíltan tagadó naturalizmussal, racionalizmussal, liberalizmussal, humanizmussal, majd az egzisztencialista és posztmodern ideológiával megalkuvó történelmi egyházak.

Mi, a BSZ tagjai viszont a Jézus Krisztus személyéről és váltságművéről szóló eredeti, bibliai evangélium mellett köteleztük el magunkat. Erről teszünk bizonyosságot, mert hiszünk ennek az evangéliumnak erejében. Hiszük, hogy ennek hirdetését és védelmezését bízta ránk az Úr.

A MISSZIÓ ÁRA

Pál apostol a misszióra a *mártíromai* görög szót használja (szótöve: martüsz), amit Bibliánkban „bizonyágtétel”-nek fordítottak, de a szó valódi jelentése: szemtanúnak, fültanúnak, vértanúnak lenni. Ez egyebek mellett azt jelenti, hogy mivel minden újjászületett keresztyén ember szemtanúja, fültanúja Isten Krisztusban megjelent kegyelmének, ezért ha szükséges, vértanúja is kell hogy legyen egy olyan világban, amelyik egyre ellenségesebben viszonyul Jézus Krisztushoz. Vegyük tudomásul,

hogy a misszióknak, a Jézusról való bizonyágtételnek ára van, aminek megfizetését minden bizonyágtévőnek vállalnia kell.

Európában a bizonyágtétel ára egyre láthatóbb, hiszen az európai politikában sem számíthat elismerésre, toleranciára az, aki Isten parancsolataira, Krisztus keresztyéje, vagy keresztyén etikai normákra hivatkozik. Sajnos, a protestáns keresztyén népegyházakban sem lehet ma már konfrontációk és retorziók nélkül a Bibliára hivatkozni. Nyugat-Európában például lelkészeket zártak ki egyházukból, mert elítélték az egyenműek házasságának egyenjogúsítását a férfi és nő házasságával. Ulrich Parzany német evangélistát is emiatt tiltotta ki az egyik berlini egyházi vezető a templomából. Egy másik szászországi evangélista-lelkészt, Lutz Scheuflert már az egyházból is kizárták állásfoglalásáért, amiben figyelmeztetett a homo-házaspárok által örökbe fogadott gyermekekre váró különféle veszélyekre. Az internetet ismerő testvéreink honlapunkon is értesülhettek arról, hogy egyes nyugat-európai országokban az állami alkalmazottak, pl. hivatalnokok, egészségügyi dolgozók, rendőrök, tanárok, de a légitársaságok utaskísérői számára is tiltott a keresztyének, mint szimbólumnak a viselete (nyaklánc is!), mivel az többek szerint sértheti a nem-keresztyéneket. Minap hazánkban azt nyilatkozta az egyik korábbi vezető politikus, hogy ismételt hatalomra kerülésükkor első dolguk lesz Alaptörvényünk keresztyén vonatkozású szakaszainak törlése. Komoly a veszélye tehát annak, hogy a kilátásba helyezett alkotmányi változtatás utat nyithat a hívő keresztyén csoportok, személyek negatív diszkriminációja előtt.

Azt is tapasztaljuk, hogy a Jézus Krisztusba vetett hitnek, mint az üdvösségre jutás egyetlen feltételének hirdetését egyre több keresztyén egyházban nemcsak elhagyják, de különösen agresszív tanításnak tartják. Ezzel egyide-

jűleg az európai keresztyén egyházak a világ kedvéért már arról is tanítanak, hogy az üdvösségre jutásnak a Jézus Krisztusba vetett hiten kívül más útja-módja is van. Ez a gondolat vezethetett a márciusban, München egyik protestáns templomában (St. Lukas Kirche) történetekhez, ahol Benjamin Idriz muzulmán imám – a helyi lelkésznek kérésére – a szószékről „szentbeszédet” tartott a gyülekezetnek. Beszédét Korán-idézetek éneklésével tarkítva adta elő, miközben a vallási toleranciát sürgette. Az ezt követő tiltakozásokat azonban nem koronázta siker. Az ilyen és hasonló események alapján senki sem csodálkozhat azon, hogy a Bibliához ragaszkodó hitvalló keresztyének a népegyházakban és a társadalmakban is izolálódnak. Milyen különös, hogy a relaxációnak és meditációnak címkézett buddhista-hindu lelki gyakorlatot, az autogén tréninget, annak ötletgazdája azzal ajánlja bevezetni az iskolákba, hogy annak gyakorlása közben a gyermekben „örökélet-hormon” (!) szabadul fel. Különös, hogy a módszer bevezetése ellen (eddig) egyedül a Biblia Szövetség tiltakozott, s tiltakozásával egyúttal a történelmi egyházaktól is izolálódott. Ez a körülmény előre vetíti annak eshetőségét is, hogy a Biblia Krisztusáról szóval és életvitellel történő bizonyoságtételért egyre nagyobb árat kell majd fizetni. Mivel ezt az árat a távol-keleti, ázsiai és afrikai országok keresztyénei már évtizedek óta fizetik, ezért nem költői az a kérdés, hogy vajon mi, európai hitvalló keresztyének milyen árat leszünk készek megfizetni bizonyoságtételünkért. Ezzel a kérdéssel a BSZ tagságának már most szükséges szembenézni!

A MISSZIÓ AKADÁLYAI

Mivel több éve hangsúlyozzuk a biblikus misszió igazi tartalmát, ezért aktuális ezzel is őszintén foglalkoznunk: Mi akadályoz bennünket (BSZ-t) abban, hogy a missziót még az eddiginél is hatékonyabban végezzük?

a) Elsőként azzal foglalkoznék, hogy tagságunk is ragaszkodik-e teljes meggyőződéssel a bibliai-történelmi keresztyénség hitének és életének alapjához, a Bibliához. Elismeri-e annak isteni ihletettségét, tévedhetetlenségét? Nem vál-

tak-e közülünk némelyek – talán akaratlanul is – mérsékelt bibliakritikussá? Merjük-e mindannyian hirdetni Isten teljes tanácsvégzését: a teremtés-bűnesetmegváltás-újjáteremtés történelmi valóságát? Határozottan valljuk-e, hogy Jézus Krisztuson kívül nincs más üdvözítő, és nincs más út az Atyához? Bátorsággal hirdetjük-e, hogy minden ember jövője kétesélyes: vagy az örök üdvösség, vagy az örök kárhozat vár rá?

LUKÁTSI VILMA VILÁGÍTÓTORONY

Nemcsak a tengeren iszonyú
a magány,
ahol a sötétség hatalma nő,
néha olyan a bennünk levő,
hogy nem talál oda hozzánk
a másik ember!
Elijeszti a tenger,
az idegenség...

Ha Krisztus szeretete
fénylene rajtunk,
– mint a világítótorony –
mondaná szavak nélkül is:
– Ne féljete!
Valaki van! Valaki őriz!
VALAKI jár a hullámokon!

Munkatársaink, rokonaink, gyülekezetünk tagjai ismerik-e bizonyoságtételünket, miszerint aki hisz a Fiúban, annak örökélete van, aki pedig nem hisz, az elkárhozik? Nétalán vannak közöttünk is olyanok, akiket már behálózott az az ördögi hazugság, hogy a végén úgymindenki üdvözülni fog? (Ez ugyanis már magyar református szószékről is elhangzott.)

Bátran hirdeti-e minden BSZ-tag, hogy újjászületés-megtérés nélkül nem lehet Isten országába belépni, sem pedig suttymban Isten népe közé elegyedni? Tudatosult bennünk, hogy Jézus követése nem wellness-utazás, hanem önmegtadás és keresztfelvétel, vagy mi is a humanizmussal legyengített evangélium hirdetőivel szimpatizálunk?

b) A Krisztusról szóval és életvitellel történő hiteles bizonyoságtétel másik akadályja lehet a Krisztus iránt meghidegült szív. Márpedig igaz szerelem nélkül egy menyasszony sem tud vőlegényének szépségéről és szeretetéről

beszélni, és azt mondani: „*Én az én szerelmesem vagyok, és az én szerelmesem enyém...*” (Énekek 5,19). Ha pedig ez a szenvedély nem sugárzik belőlünk, akkor hiába a bizonyoságtévő szép szó. Mert az evangéliumról ma is csak a szem- és fültanúk tudnak hitelesen beszélni úgy, mint Pál apostol: „... a Krisztus szerelme szorongat minket...” (2Kor 5,14).

Ha a BSZ tagjainak életvitele nem a Krisztus iránt érzett forró szeretetről beszél, hanem behálózta őket is a világ szeretete, a Krisztus-követéssel járó hétköznapi konfliktusok kerülése, az emberek elvárásához való alkalmazkodás, akkor, ha angyalok nyelvén szól is a BSZ, olyan, „*mint a zengő érc, vagy pengő cimbalom*”. Isten ugyanis nemcsak tiszta tant követel tőlünk, hanem azt is, hogy szeressük őt mindenkiféle. Vajon nem lettünk-e az idő múlásával önző, csak kapni akaró, magunk körül forgolódó, materialista értékrendű keresztyének, vagy olyanok, akik a világtól való félelem miatt bezárkóztak a szubkulturális keresztyénségbe? Fontos, hogy őszintén válaszoljunk erre a kérdésre, mert csak a Krisztus szerelme által szorongatott ember tudja megfizetni a misszió árát: az áldozatot, a keresztfelvételt, a Krisztusért vállalt szenvedést, s ha kell, a mártíriumot is.

c) A misszió akadályait számba véve választ kell találnunk arra is, hogy milyen az egymás felé ápoltságunk. Illetve: tudunk-e más közösségekben élő, bibliahű, újjászületett emberekkel – a tanításbeli különbségek ellenére is – szeretetkapcsolatot ápolni?

A Krisztusról szóval és életvitellel történő hiteles bizonyoságtételnek ugyanis komoly akadály a evangéliumi hívő keresztyének és közösségek közötti versengés és vitatkozás. Korunk keresztyénsége ma két véglet között vergődik.

Az egyiket az a nagy többség képviseli, akik az Isten által kijelentett, félre nem érthető bibliai tanításokat és erkölcsi normákat az álszeretet címszóval alatt felhívják, és lényegtelennek nyilvánítják, idegen szóval: relativizálják. Az említett többség képviselője pl. az ökumenikus mozgalom, amelyik a Szentháromság-tanban, az eredendő

bűn bibliai tanában, a Krisztus istenségének megvallásában, a kereszten végbement helyettes áldozat és az üdvözüléshez szükséges Krisztus-hit kizárólagosságának tanításában, a Biblia és a szentírók inspirációjának hangsúlyozásában stb. az ökumenikus egység akadályait látja, ezért ezeket lényegtelennek tartja. Szomorúan tapasztaljuk, hogy ennek ellenére a naiv hívő keresztyének sokasága lelkesen támogatja az ökumenikus teológiát (mozgalmat).

A másik végletet az ún. evangéliumi keresztyénség azon csoportjai képviselik, aki egy-egy, egyébként valós bibliai tant a többi közül kiemelnek, majd azt abszolutizálva az igaz keresztyénség mércéjévé teszik. Ha pedig egy másik közösség azt a tant nem úgy vallja, vagy nem tartja olyan fontosnak, akkor egymástól kölcsönösen elhatárolódnak. Ez a magatartás – szerintünk – arról árulkodik, hogy sokszor az evangéliumi hívők sem találják az igaz keresztyénség centrumát, ezért nem a centrumhoz való viszonyulás alapján ítélik meg a másik hívő közösséget. Márpedig ebből a civakodásból az elhatárolódó táboroknak ki kell gyógyulniuk, mert ez az állapot az evangéliumi keresztyénség egyik vérző sebe. Csak egészséges keresztyénség képes a hitre vágyakozó, vagy már hitben járó embernek lelki közösséget kínálni. Gondolok itt az egyházaktól elidegenedett több, mint egymillió-hatszázötvenezer személyre is, akik vallási hovatartozásukról nem nyilatkoztak a legutóbbi népszámláláson. De figyelniük kell a népegyházakban élő, megtért, de lelkileg kiéhezett hívőkre is, akik egyre elkeseredettebben keresik azokat a közösségeket, ahol tiszta, biblikus tanítást kaphatnak. Ezért is szeretnénk a jövőben vidéki körzeteink közösségeit olyan családias lelki fészekké alakítani, ahol a gyökértelen, vágyakozó nem-keresztyének, vagy éppen tanítás nélkül maradt hívő emberek otthont, és az eddigieknél folyamatosabbban, lelki eledelt kaphatnak.

A BSZ JÖVŐKÉPE

Ha valaki ezek után azt kérdezi, hogy miben látjuk a BSZ jövőjét, akkor azt felelhetjük, hogy egy olyan biblikus misszióban, aminek az árát készek lesznek tagjaink is megfizetni. Szeretnénk

embereket téríteni, hitre jutottakat tanítani és felkészíteni a Jézus Krisztusról szóval és életvitellel történő bizonyosgátételre. Konferenciáink, csendesnapjaink, bibliaiskolánk, kiadványaink, publikációink is ennek a misszióknak szolgálatában állnak.

Misszióknak tartalma a bibliai evangélium, ami a teremtő Istenről adott kijelentésből kiindulva magába foglalja:

- a történelmi bűnesetet, mint megváltásra szorultságunk igazi okát;
- Istennek a Krisztus kiválasztására és engesztelő áldozatára épített üdvözítő tervét, azaz annak megvalósulását a világtörténetben: betlehemi születését, golgotai keresztségét, harmadnapon történt feltámadását;
- Krisztus engesztelő áldozatának hatékony munkája, amit a pünkösdkor, Jeruzsálemben kitöltetett Szentlélek által végez;
- a mindent megelőző és elveszítéttelen kegyelem munkáját a választottak szívében;
- a hit általi megigazulás boldogító evangéliumát;
- a boldog feltámadás és örök élet ígérését.

A tiszta, bibliai tanhoz ragaszkodva szeretnénk felragyogtatni annak az Istennek a szentségét, akinek szavához sem hozzátenni, sem elvenni – következmények nélkül – nem lehet. Ezt kívánjuk megértetni mindenkivel, aki a Bibliát kritizálja, és annak abszolút igazságát kétségbe vonja. Aki bibliai tanításunkkal szeretne megismerkedni, azt biztatjuk, hogy olvassa rendszeresen folyóiratunkat, honlapunkat, látogassa rendezvényeinket, lépjen be a BSZ-be! Ígérjük, hogy mindig megbízható tanításokkal fog találkozni.

Missziói célunk az is, hogy az eddiginél hatékonyabb szeretet-közösséggé formálódjunk. Tapasztaljuk, hogy a testvérszeretet meghidegült a keresztyén gyülekezetekben és közösségekben. Pedig Jézus szerint arról ismerik meg majd az övéit, ahogyan egymást szeretik (Jn 13,35). Az első keresztyének bizonyosgátételére azért figyeltek fel sokan, mert látták azt a szeretetet, ami egymáshoz fűzte őket. Az igazi szeretet ma is áthidalja azokat a marginális, lényegesnek nem nevezhető nézetkülönbségeket, amiken keresztyén

testvérek gyakran marakodnak. Ha nem is értünk egyet minden teológiai kérdésben, ha nem is azonosulunk a bibliai-történelmi keresztyénséget képviselő csoportok minden gyakorlatával, szeretnünk kell egymást, és kerülnünk kell a szeretetlen vitatkozást, mert Isten megváltottainak nagy családjához tartozunk.

A KERESZTYÉN SZERETET-EGYSÉG LÉNYEGE

Amikor szeretet-egységről beszélünk, akkor az egység alapját feltétlenül tisztázni szeretnénk. Az egység alapkérdése mindig az, hogy keresztyén egyházak, közösségek, kegyességi csoportok mit tartanak hitük, hitvallásuk (centrumának) középpontjának. Egy hasonlattal élve: ha az egyetemes, igaz keresztyénséget egy körrel illusztráljuk, akkor kit, illetve mit tartunk a kör középpontjának? Továbbá: hol húzzuk meg a kör külső kerületét, amin kívül található egyházzal, közösséggel és kegyességi irányzattal már nem vállalható a lelki, illetve hit-közösség?

A BSZ azt vallja, hogy az igaz keresztyénség hitének mozdíthatatlan középpontja a Szentháromság Isten, illetve a Szentlélek által ihletett kijelentés, a Biblia. Az a Biblia, ami minden részében (tota Scriptura), azaz a Szentháromság Isten lényére és személyeire, a megváltásunkra és üdvösségünkre, a történelemre, természettudományra (pl. a teremtésre) és erkölcsre vonatkozó kijelentéseiben egységesen hibátlan és tévedhetetlen. Ez az egyetlen és abszolút tekintély, ami felett és mellett nem ismerünk el semmilyen más, azzal egyenrangú tekintélyt. Mi ezt a Bibliát – mint Isten egyetlen és tévedhetetlen kinyilatkoztatását – tartjuk a keresztyén hit és élet mozdíthatatlan középpontjának, és egyúttal a történelmi keresztyénség határvonalát meghatározó valóságnak. Abban viszont, hogy e középpont elfogadása mellett, illetve a határvonalon belül (!) egy-egy egyház, közösség vagy kegyességi irányzat a Biblia melyik tanítására helyez nagyobb hangsúlyt, szabadnak kell lenniük, és szeretetben akkor is el kell egymást fogadnunk, ha nem osztozunk a másik hangsúlyaival. Távolról sem gondolok a Bibliához, Szentháromsághoz, Jézus Krisztushoz és cselekedetéhez, a Szent-

lélekhez és munkálkodásához, az egyedül kegyelemből és hit által történő megigazuláshoz, megszentelődéshez vagy az egyházhoz kapcsolódó tévtanítások tolerálására, hanem egy-egy valóban biblikus igazság kiemelt hangsúlyozására. Tehát a hangsúlyok tolerálására nyitottnak kell lennünk! Augustinusszal együtt valljuk, hogy a testvéri szeretet-egységért mindent fel kell áldozni, kivéve a bibliai igazságot. Biblikus toleranciát tanúsíthatunk egyebek mellett a csecsemő- vagy felnőttkeresztységben (kivéve az újrakeresztelést!), de a kegyelem, illetve emberi felelősség hangsúlyozásában, vagy az egyház szervezetét (independens, kongregacionalista, presbiteriánus, testvérgyülekezetes stb.) érintő nézetekben is. A testvérszeretethez mindig van ára. Az ember a testvéreit nem választja, hanem kapja. Sokszor azért, hogy Isten a másikkal is tanítson, illetve munkálja az egymás iránti türelmet. Nekünk, magyaroknak számtalan feladatunk van ezen a téren. Például arra kötelez bennünket Isten, hogy a bibliai igazsággal létrehozott egységet igyekezzünk megtartani a szeretet kötelékében. Ez is a BSZ küldetéséhez tartozik.

Ugyanakkor a neoortodox-neoliberalis, egzisztencialista-posztmodern teológiával és azok képviselőivel: teológiai oktatókkal, lelkészekkel, egyházi vezetőikkel, közösségekkel, egyházakkal –

bár ezekhez is szeretettel viszonyulunk – sem eddig, de ezután sem tudunk lelki közösséget vállalni. Az ilyen közösségek által képviselt, Bibliától idegen missziói koncepcióhoz, stratégiához, szociális és kultúr-misszióhoz, ideológiához nem kívánunk csatlakozni. Valljuk, hogy „Istennek kell inkább engedni, hogy nem az embereknek” (Csel 5,19). Ez az elhatárolódásunk nem jelenti azt, hogy ellenségei volnánk az elmélyült bibliakutatásnak, és ne törekednénk a fentebb ismertetett biblikus misszióra.

Kedves Testvérek! A BSZ testvéri kapcsolatainak névszerinti felsorolásától, tekintettel az eddig mondottakra, most eltekintenek. Úgy gondolom, hogy bővítenünk kell azoknak a körét, akikre testvérként tekintünk.

Ugyanakkor nem szeretném elmulasztani a köszönetet azok felé, akik a BSZ sokféle és sokszínű biztonságtévő, tanító, körzetfelelős, szervező, szerkesztő szolgálatában, az imádságban, az adakozásban és a fizikai segítségben hűséges odaadással részt vettek. Külön is szeretném (mindnyájunk nevében) megköszönni a péceli székház dolgozóinak irányító és adminisztratív munkáját.

Szeretettel köszöntjük ezúton is azt a nyolc testvérünket, akik az elmúlt év során kérték felvételüket szövetségünkbe. Kívánjuk, hogy érezzék jól magukat közöttünk, és találják meg mielőbb szolgálati helyüket!

Az elmúlt esztendő során heten léptek ki a Biblia Szövetségből.

A boldog feltámadás és a boldog örök élet reménységében vettünk egy időre búcsút az elmúlt év folyamán elhunyt alábbi testvéreinktől: Balázs József (Noszvaj), Bertalan Sándorné (Hajdúböszörmény), Fülöp Sándorné (Eger), Géczy Tihamér (Debrecen), György Antal (Püspökladány), Hajdú Mária (Orosháza), Kollár Viktorné (Budaörs), Péter Béláné (Budapest), Polyák Péterné (Pátroha), Sáfrány Béláné (Eger), Seregély Erzsébet (Budapest), Simon Józsefné (Ráckeve), Szondi Lajos (Nyírmeggyes), Szűcs Antalné (Ópályi), Tariska Zoltánné (Pécel), Tóth Sándorné (Mezőtúr). Legyen emléküik áldott, szeretteiket pedig vigasztalja meg a mi „édes Vigasztalónk”, Urunk Szentlelke!

Jelentésemet az alábbi Igével zárom: „*Ezért tehát mi is, akiket a bizonyítástevőknek akkora fellege vesz körül, tegyük le minden ránk nehezedő terhet, és a bennünket megkörményező bűnt, állhatatossággal fussuk meg az előttünk levő pályát. Nézzünk fel Jézusra, a hit szerzőjére és beteljesítőjére, aki az előtte levő öröm helyett – a gyalázattal nem törődve –, vállalta a keresztet, és az Isten trónjának a jobb-jára ült.*” (Zsid 12, 1-2).

*Dr. Sípó Ete Álmos /
Tápiószele*

NEHÉZ-E MA KERESZTYÉNNEK LENNI?

A kérdésre nem tudok egyszerű igennel, vagy nemmel válaszolni. Nem azért, mert nem lehet egyértelmű a válasz, hanem azért, mert hol ilyen, hol olyan ez az élet. No, ne gondolja senki, hogy a keresztyén létnek valami labilis dolognak kellene lennie! Nem ez a szükségszerű, de az a tapasztalatom, hogy vannak benne hullámlások.

Kiindulásként rögzítsük, hogy Jézus ezt mondta: „... az én igám kedves (Károli fordításában: gyönyörűség), és az én terhem könnyű” (Mt 11,30). A farizeusok által az emberekre tett akkori súlyos terhekhez képest (Mt 23,4) a

Jézustól kapott terhek mindenképpen könnyűek voltak. Ez persze nemcsak viszonyítás dolga. Ma talán még kevésbé. A tanítványi élet ugyanis könnyű is lehetne – Jézus szavainak megfelelően. Az emberi igyekezetből fakadó bonyolítások miatt válnak a követés mozzanatai sokszor nehezzé.

Hol lehet tehát a hiba? Arra jutottam, hogy ha nehéz a keresztyén élet, azt nem mások teszik azzá, nem is külső körülmények, hanem én magam. Jó, ha ennek az állításnak elfogadhatóságát ki ki végiggondolja.

A külső nehézségek, pizskálások,

bántások, kísértések, át nem látott helyzetek, indulatok egyre-másra érnek, amiket valahogyan kezelnem kell. Ezekre még ráragódhat az én hiúságom, sérelmi politikám, békétlenségem, igazságtalanságom, önzésem, kényelmem (lustaságom) stb. Maga a kezelés, és annak – sokszor belőlem fakadó – módja okozza általában a problémákat, amelyek további helytelen megoldási kísérletek nyomán még inkább összekuszálják a helyzetet, és bizony, eljuthatok oda, hogy nincs örömöm, békeségem a Krisztus követésében. Emiatt azt hiszem, hogy eleve nehéz Krisztus

követése. Egykönnyen ecetgyári reklám lehetek – mondta egyszer egy igehirdető. Nehéz-e a keresztyén élet? Bizony, én magam tehetem azzá.

A gyors recept átadható: „... *ahhoz tartsa magát az ember, ami meg van írva*” (1Kor 4,6b). Így igaz. Drága ajándék, hogy Isten szava, a Szentírás kezünkben lehet, és élet beszéde, ítélet, vigasztalás, intés, bátorítás, útmutató, zsinórmérték az életünkben. Jól teszem, ha ahhoz tartom magamat. Uram a javamat munkálja igéin keresztül is.

Néhány hangsúlyos problémakört említék, mint amikkel voltak, vannak küzdelmeim. Amikor ezeket sorolom, magamból indultam ki. A bemutatás feltételezi, hogy vannak nehézségek a keresztyén életben. Erről az oldalról közelíték. Az a vágyam ezzel az írással, hogy a nehéz(kes) keresztyén élet ne legyen kényszerűség. Hogy örömmel, békességgel és hálával élhessük e testben hátralevő időnket.

1.) *Krisztusé vagyok.* Ő az életem Ura. Azazhogy mégsem egészen. Mert elkeríték egy kis „veteményeskertet”, ahol én vagyok az úr, amihez még neki sincs köze. Közben szívesen hangoztatom, hogy rendelkezék velem az Úr, de ezt a magánszférát nem engedem át neki. Lehet ez valami szenvedély, titkos bűn, dédelgetett álmvilág, magatartást megalapozó sérelem stb. Magamnak igazat adok, közben nem értem, miért erőtlén a keresztyénségem.

Aki velem együtt tapasztalja a hitélet erőtlenségeit, annak a megerősödés érdekében döntést kell hoznia. Adja át az Úrnak élete minden területét, magán veteményese titkos kulcsát, az ellenkezés minden fegyverét!

2.) *Az önsajnálat súlyos fekélyé válnak.* Talán úgy kezdődik, hogy túl sokat foglalkozom magammal. Sérelmek gyűlnek bennem: nem figyelnek rám eléggé, egyedül vagyok valamilyen szolgálatban, nem kapom meg az engem megillető elismerést (amit egyébként „alázatosan” elhárítanék), nem értenek meg stb. És kezdem magamat mártírnak látni. A mártírság pedig gyorsan növegyomnövény. A Sátán azt súgja, hogy sérelmeimnek vannak okozói is! Keresztyénnek sem kell lenni ahhoz, hogy ne keresném a szenvedéseim okát, okozóját. A mártírhoz, az

áldozathoz találok hóhért is. Kell folytatni a gondolatmenetet? Haragudni fogok a hóhérra (nagyvonalúbban: a rosszakarómra), majd gyűlölöm, és ennél még lejjebb is süllyedhetek vele szemben... Foglya leszek gondolataimnak, kiüresednek csendességeim, elszigetelődhetek testvérektől, a rosszakarómtól mindenképpen, és tehernek érzem a tanítványi életet. Hová lett a hit, az öröm, az erő? Én ismerem magamban ezt az indulatot. Be kellett vallanom az Úrnak, és kérni bocsánatát.

Krisztus, a vele való közösség mellett ad az övéinek testvéri közösséget is. Törődjenek az egészségesek ezekkel az „áldozatokkal”, hogy megszabadulhassanak ettől a fekélyüktől. Ha pedig valaki áldozatnak gondolja magát, keressen egy testvért, akivel szemben van bizalma kiönteni keserűségét, hogy gyógyulás történhessen.

TŰRMEZEI ÉRZSÉBET ADD ÖSSZE!

Félve megyek az iskola felé,
félve a Mester hű szeme elé.
Szabódva nyújtom át a füzetet,
a sok kusza, egymás alá vetett
tétova számot: „Valaki beteg...
szenved, gyötrődik, akit szeretek...”

Ellenség tör reám. S magam
vagyok
önmagam ellensége legnagyobb.”
A Mester nézi... hosszán,
komolyan,
„Bizony a feladatban hiba van.
Sorakozik a sok sötét adat,
s nem adtad hozzá a hatalmamam.”

Pirulva nézem. Ó, mennyire más,
ahogy Ő vezet, az összeadás.
Olyan megnyugtató a vége is.
Oly biztató az eredménye is.
Hozzáadva hatalmát, erejét,
szeretetét, mely melengetve véd
mindenhez, ami nyomja a szívem,
az eredmény: „Hiszek Uram. Igen.”

3.) *A hívő engedetlenség* – Feleségem kifejezése ez. A két össze nem illő szó a gyakorlatban jól tolerálja egymást. Furcsa módon az isteni megbocsátás komolyan nem vétele áll mögötte. Elmarad a naponkénti hálaadásom Krisztusnak a kereszten hozott áldozatáért és

megváltásért. Természetessé válik a bűnbocsánat, mint ami jár nekem. A bűn elleni harcom is alábbhagy, elvégre már megváltott vagyok. Aztán megengedek ezt-azt. Kivételnek, kényszerűségnek, vagy csak kis kirándulásnak tartva valamilyen engedetlenséget. Sodródok. Gőgössé is válok. Ha pedig valaki rámutat az engedetlenségemre, bűnömre, akkor felháborodok. Tompulok.

Zinzendorf gróf félreérthetetlenül fogalmaz a bűn elleni harc fontosságáról: „... *aki elkezd a bűnt csupán mérsékelten gyűlölni, hamarosan barátjává válik annak.*” Ne engedjek magamnak Krisztussal szemben!

4.) *Az elitkeresztyénség tudata.* Kikkel jó együtt lenni? Hívőkkel (bár ez sem mindig sima ügy). Mi, ugyebár, jó, komoly, alázatos tanítványok vagyunk. Az Úr gyermekeinek színe-java! Jól meg tudjuk beszélni az ígét, másokról summás, ígére alapozott kritikát is mondunk, osztogatjuk a tanácsokat, és közben megmerevedik keresztyénségünk. Nincs kitéve igazán a viharoknak, próbáknak, harcoknak. Ezt is ismerem magamban.

Meghökkenően fogalmaz Luther: „*Isten országának az ellenségeid között a helye. Aki ezt nem szenvedheti, az nem Isten országára vágyik, hanem baráti körben akar üldögni, rózsák és liliomok között, nem a gonoszok, hanem a kegyesek társaságában. Ő, ti istenkáromlók, ti Krisztus árulói! Ha Krisztus is úgy tett volna, ahogyan ti cselekedtek, ugyan ki juthatott volna valaha is üdvösségre?*” Meg kellett látnom, hogy Krisztus gyermekének természetes közege a világban való lét: nem a világból valóként, de a világba küldöttként. Amikor félrehúzódok a világból, féltve magamat, tisztaságomat, akkor nem vagyok engedelmes.

5.) *A misszió.* „... *a megmentetteket elküldöm a népekhez...*” (Ézs 66,19). Tehát engem és téged. Itt élesen vetődik fel, hogyan rendezem be életemet. Olyan szép, kerek rendszerként-e, amiben a magam nyugodt, békés életét szeretném kialakítani? Vágyódtam én is ilyen után. Vagy pedig tudom, hogy ideiglenes az itt tartózkodásom, tehát kész vagyok az elmenetelre, de addig is hívogatok másokat az Úrhoz.

Jelentősége van annak, hogy a földi élet felől szemlélem-e az örökéletet, vagy az örökélet felől a földit. Az első a tartós (!) földi berendezkedésre bízható, míg a másik az örök hajlékra nézve értelmez minden evilágit, és azt figyelembe véve cselekszik is. Mennyire különböző a kétféle értékrend! Az idősödő hívő ember pl. egyre kevésbé gyűjtöget itteni értékeket. Szamba veszi eddigi életét. Határozottan emlékszem, amikor egy csendesnapon belém nyilalt az éppen hangzó ének: „Üres kézzel kell-e mennem...?” Az elmulasztott alkalmak, a szemem elől és imádságaimból eltűnt emberek komolyan vádolnak majd. Ne legyen ilyen! – Minden keresztyén egyben misszionárius is. A misszió hívő életünk természetes része. Ha hiányzik, akkor féloldalas a hitéletünk, és előbb-utóbb teher lesz ennek a következménye.

6.) *Naponkénti igeolvasás.* Ezzel is kezdekhettem volna. A könnyen gépiesé váló igeolvasás, a napomat, gondolataimat nem meghatározó ige nehézzé teszi életemet. Milyen öröm ezzel szemben, amikor tapasztalom, hogy szól hozzám az Úr, erőt, irányt, reményt ad.

Annak idején a gyermekeinkkel rendszeresen együtt olvastunk a Szentírásból. Egyik alkalommal elmondtam nekik egy érdekes történetet: A betörő a nyitott ablakon keresztül bejutott a lakás sötét szobájába. Egyszer csak lépések zaját hallotta. Többen is jöttek a szoba felé. Kiugrani nem volt módja, így gyorsan bebújt az ágy alá. Az egész család bejött és körbe ülték az asztalt. A családfő nagy örömmel felolvasott egy

könyvből, lelkesítően és határozottan fűzött hozzá személyes gondolatokat, majd énekeltek, azután a férfi megint beszélt valakihez, aki mintha nem lett volna a szobában. Majd jókedvűen mentek ki a szobából. A család már a lefekvéshez készült. A tolvaj tudta, hogy eljött a távozás ideje. De nem hagyta nyugodni, hogy mi lehet az a könyv, aminek olvasása ekkora örömmel töltötte el a családot. A szokatlan vendég elvitte az asztalról a könyvet, és az ablakon át távozott. Néhány hónap elteltével becsengetett a családhoz. Visszahozta a Bibliát. Bevallotta, hogy olthatatlan vágyat érzett akkor, hogy megismerje ezt a könyvet. Megismerhette eközben a Megváltóját is. Romantikus kis történet, ugye? Meglehet, de számunkra nem itt ért véget. Egy későbbi igeolvasási alkalmunk végén megszólalt egyik családtagunk: Most nem lopná el a betörő a Bibliánkat!

Sok mindent nem említettem. A házasság és család, a hívők közössége, a bűnvallás, a gyülekezetben forgolódás, a szolgálat, a szabadidő, az internet, a helyes eligazodás zavaros korunkban, a közéleti szerepvállalás megélése is kihat arra, hogy nehéz-e tanítványnak lenni.

Összegezem ezt a sajátos vallomást. Ismereti kérdésnek is tekinthetem keresztyén életemet: igeismeret, Krisztusismeret, önismeret. Egyik sem hanyagolható el. Ezen belül is szemléljem gyakran hitben Krisztust, végiggondolva azt, kicsoda ő, mit tett értem és ezért a világért, hogy hálával és hódolattal dicsérjem őt. Mert hozzá kötődhetek,

őreá nézve élhetek, aki bölcsességül, igazságul, szentségül és váltságul adott (1Kor 1,30) nekem, neked, mindannyiunknak.

Göllner Pál / Budapest

TÜRMEZEI ÉRSÉBET SZOROZD MEG!

Megoldatlan feladatom felett
virrasztok. Hiányzik a felelet.
„Jöjj, Mesterem! Nézd, nem bírok
vele.
Csak könnyeimel öntözöm tele.
Ha éhezők könyörgő szája kér,
aszott kéz nyúl betevő falatér,
s a lellem olyan kifosztott,
szegény:
magam is éhes, hogy' segítsek én?
Elfogy a hit és elfogy az erő.
A kevesemmel hogy' álljak elő?
A keveset ezreknek osztani,
hogy mindenkinek jusson valami,
jusson valami és jusson elég,
Mester, lehet?!” „Hát szorozd
meg elébb!
A szorzó áldó két kezem legyen!
Emlékezzél csak! Azon a
hegyen...
az ezerek... az öt árpakenyér...
s te búslakodnál a kevesedér?”
Szorozz! – Enyém az éhező sereg.
Szorozz! – Én mindig
megsegítetek.
Szorozz! – Az én szolgám
szegény legyen,
s ha adni kell, mindig tőlem vegyen!
Szorozz!”
Szorok és hajnalfényben ég
a diadalmas eredmény: Elég.

MIRŐL BESZÉLGETÜNK OTTHON?

„Legyenek a szívedben ezek az igék,
amelyeket ma parancsolok neked!
Tanítgasd ezekre fiaidat, és szólj ezek-
ről, akár a házában ülsz, akár úton
jársz, akár lefekszel, akár fölkelesz! Kösd
ezeket jelül a kezedre, és legyenek hom-
lokkötőül a szemeid fölött! Írd föl ezeket
házad ajtófélfáira és a kapuidra!”
(5Móz 6,6-9)

Gyakran vágyakozva gondolok azok-
ra a halk szavú családokra, ahol csend

van, semmi zaj, semmi lárma. Vitatko-
zás, veszekedés sem borzolja a kedé-
lyeket. Ahol – úgy vélem – mindenki
meghallgat mindenkit, mindenki előzé-
kenyen megadja a másiknak a szót. A
mi családjunk, talán létszámunk, talán
temperamentumunk miatt – ahogy mi
mondjuk – mediterrán típusú család. Én
pedig úgy vágnék néha a csendre!

Gyermekeim, akik barátságaik révén
már sok családba nyertek betekintést,

így bátorítanak: „De mi legalább be-
szélgetünk!” – ami, mint tudjuk, nagy
szó, hiszen a beszélgetés egyre inkább
kimegy a divatból (a köszönéssel és
puszival együtt). Sok gyerek úgy nő fel,
hogy csak vezényszavakat, utasításokat
hall, illetve csak a legfontosabb infor-
mációk hangzanak el.

A szó hatalom, a beszéd isteni ké-
pesség. Isten szavának erejével hozta
létre a teremtett világot. „Mert ő szólt és

meglett, ő parancsolt és előállott.” (Zsolt 33,9)

Amikor minket a beszéd képességével ruházott fel, a magából, önmagából adott. Ezzel együtt kaptuk a beszédértés képességét is. Isten nekünk is szavával jelenti ki magát, amit felfoghatatlan kegyelméből érthetünk, erre válaszolhatunk, kapcsolatba kerülhetünk vele, hogy betölthessük rendeltetésünket: képmásává legyünk, dicsőítsük őt, és tegyünk tanítványokká minden népeket, hirdetve az ő nagy tetteit.

Bármilyen közegben mozgunk, bármilyen életteret tudunk a magunkénak, a feladatunk ugyanez. És a rendelkezésünkre álló eszközök is ugyanazok: a beszéd, amivel kapcsolatot teremtünk, amivel információkat adunk át, és amivel az Úrról teszünk bizonyosságot. Életünk példája pedig hitelesíti kimonodott szavainkat.

Amikor az Isten gyermekekkel ajándékozott meg bennünket, már az elején megfogalmaztuk a mi elsődleges nevelési célunkat: gyermekeink ismerjék meg az Urat, és legyenek az ő tanítványai. Menet közben aztán látjuk, hogy ezt nem mi végezzük el, de eszközök vagyunk Isten kezében, az ő munkatársai lehetünk ebben. Előtte kell majd elszámolnunk, hogy miként használtuk ki a kapott időt.

A gyereknevelésben szép bibliai történetek támogatnak minket. Különösen is szeretem Mózes és Sámuel történetét (2Móz 2,5-10; 1Sám 1,20-24). Ám ezek a történetek figyelmeztetnek is bennünket: a rendelkezésünkre álló idő véges. A ránk bízott feladat ugyan hosszú távú (Jókébed és Anna sokkal rövidebb időt kapott), de egy meghatározott időre szól. És mennyi mindent el lehet mondani ezalatt!

Sajnos az idő korlátozottsága nagy ellenség. A mai, munkanélküli világban sokszor az anya az egyetlen kenyérkereső. A napokat a rohanás, a hajsza jellemzi, emiatt gyakran a legszükségesebb információcserében merül ki a beszélgetés. Sok gyerek ezért fantáziátlan, sokszor nincs tisztában alapvető fogalmakkal, vagy éppen beszélni sem tud.

Nagy ajándék, ha az édesanya éveket otthon lehet, és nem kell számolni az órákat, perceket. Visszaemlékszem

azokra az évekre, amiket én is otthon tölthettem (óvodába is viszonylag későn adtuk gyermekeinket), milyen áldásokat éltünk át, amikor délelőttönként hajfonogatás közben beszélgettünk az Úr Jezusról, meséltük a bibliai történeteket. Volt idő aranymondásokat tanulni – sokat és nehezet –, és beszélgettünk az Úr nagy igazságairól, szeretetéről. Hamar rácsodálkoztunk, hogy a gyerekeink sokkal többet megértenek, mint gondolnánk, vagyis ha jól mondjuk, szinte mindent értenek. Néha jókat derültünk imádságaikon, máskor mélyen meghatódtunk ezeket hallgatva.

Ezek azok az évek, amikor eláraztanak a kérdéseikkel. Fizikailag és lelkiileg is jelen kell lenni ahhoz, hogy megválaszolhassuk ezeket. Ne fáradjunk ebbe bele, sem abba, hogy végighallgassuk őket! Így alakul ki bennük az érzés, hogy számíthatnak ránk, fontosak nekünk. Sokszor nem is a válaszainkra van szükségük, csak a hangunkra, vagy a tekintetünkre, hogy érezzék jelenlétünk biztonságát. Jól fog még jönni ez a bizalom! (Nemrég – a villamosmegállóban – a következő jelenetet láttam: egy csinos anyuka érkezett három gyerekkel, egyik babakocsiban ült, kettő külön mögötte botorkált. Majd a megállóban várakozva a nagyobbacska gyermekek folyamatosan beszéltek az anyjukhoz, aki egy pillantásra se méltatta őket, de egész idő alatt a kabátkája alól kivillanó pulóver hosszát igazgatta.)

Minden nagy családban vannak hangadók, és elnyomottak. Nagy ügyesség kell az irányításhoz, hogy a megfelelő időben az erőszakostól elvegyük a szót, és átadjuk a gyengéknek (akik persze hamar megtanulják hátrányos helyzetüket a maguk javára fordítani). Mindenkinek érezni kell, hogy az ő közlendője éppoly fontos, mint a többieké.

Bármiről legyen is szó – akár lelki, akár prózai dolgokról –, ha szívünk az Úr iránti szeretettel van átítatva, akkor folyamatosan jelen van közöttünk az Isten beszéde, amire úgy hivatkozunk, mint saját kincsünkre. Ez a lelkület meghatározza mondatainkat, a kérdésekre adott válaszainkat, véleményünket, döntéseinket, beszédtemánkat. Ott vannak a nyelvünkön is az igék, a hitigazságok, amiket hallva nőnek fel a

gyerekeink, és amivel kisgyerek korban azonosulnak – addig is, amíg saját döntést nem hoznak.

Hivatkozhatunk így az Úrra: „Az Isten ezt így teremtette”; „Az Úr Jézus ezt szereti, vagy nem szereti”. Értékrendünket a magukévá teszik, kételkedés nélkül hiszik azt, amiben mi is hiszünk. Nem felejttem el azt a jelenetet, amikor egyik lányommal – három évesnél nem volt több – valami kedves mesét néztünk a tévében. Én ezalatt pár percre kimentem a konyhába, nem vettem észre, hogy már nem az a mese megy. Egyszer csak megjelent a lányom az ajtóban, és így szólt: „Kikapcsoltam a tévét, mert olyan mese van, amit nem szeret az Úr Jézus.” Ámultam. Ahogy akkor is, amikor egy másik, 5-6 éves gyerekem a játszótéren egy kislánnyal beszélgetett. A mászóka tetején nagy volumenű kérdések kerültek szóba. Az új barátnő magabiztosan kijelentette, hogy ő nem hisz Istenben, mert neki meghalt a nagypapája. Lányom pedig, aki már ekkor bátor bizonyosságtevő volt, még magabiztosabban közölte: „Az én nagypapám is meghalt, de mi találkozni fogunk”.

Aztán eljönnek a „nemszeretem” idők, a kamaszkor évei. Amikor már nem fogadják fenntartás nélkül, amit mondunk, sőt inkább ellenségesen, vagy éppen minket tekintenek ellenségnek. Mi újra és újra tudatosítottuk, hogy alapelveink nem öncélúak, a Tízparancsolatot nem mi találtuk ki, hanem mi is igazodunk Valakihez. És újra meg újra rámutattunk az igazodási pontra. Mindezt úgy kell tennünk, hogy ne állandóan a nyesegetést érzékeljük, hanem az fogalmazódjon meg bennük, hogy itt-hon lenni jó.

Hálás vagyok az Úrnak azért, hogy amikor nálunk rossz idők jártak, és megpróbáltuk kamasz gyerekeinkkel megtalálni a közös hangot, akkor is voltak a családban olyan fix pontok, beszélgetős együttlétek, amin az Isten áldása lehetett, ahol jó volt és ma is jó együtt lenni, amire a kirepült gyerekeim is vágyódom gondolkodni vissza. Felnőtt gyerekeink ma is szeretettel emlegetik a szép estéket. Ebben különösen a férjem volt hűséges, és sose fáradt bele, hogy erre időt szánjon. Minősített idővé alakultak a vasárnap reggelek, reggelik

is – kaláccsal, szép terítéssel. Megtapsztaltuk, hogy ezt megáldotta Isten. (Ez a mai napig megkülönböztetett idő nálunk.) De persze résen volt és van az ellenség is. Azt megtanultam, hogy ezeken a fórumokon ne kerüljenek terítékre a kényes kérdések. A tanulást semmiképpen ne hozzam szóba! Ezt sokszor sikerült is betartani.

A feszültségekkel terhes kamaszkorban is ad az Isten leleményességet, ötleteket, amivel újra gyermekeink bizalmába férkőzhetünk. Már kisgyermekkorban is igénylik, de most talán még inkább, hogy a közös beszélgetéseken túl külön-külön is fordítsunk időt rájuk, ami csak az ő idejük, csak róluk szól. Nagyon fontos az apának a fiára, az anyának a lányára szánt külön ideje. Ketten elmenni fagyizni, este az ágya szélére ülni, vagy hagyni, hogy ő bújjon oda mellénk. Ilyenkor lehet igazán bizalmasan duruzsolni, az élet nagy kérdéseit átbeszélni. Az ilyen bizalmas együttlétek jó esetben végig megmaradnak. A bizalom a nevelésben kulcsszó. Kezdetektől törekedjünk olyan légkör kialakítására, hogy gyermekünk bármit kérdezhessen, tudva, hogy őszinte választ kap.

Kapcsolatunkat a beszéden kívül számos kiegészítő, metakommunikációs eszköz erősítheti. Egy-egy kacsintás, kézjelzés, vicces szófordulat, titkos nyelv, amit csak a beavatottak értenek. Bár ezek sokszor inkább maguktól alakulnak, később kedves szokásokká válnak.

Észre sem vesszük, de szavak nélkül is nevelünk. Azzal, amilyenek vagyunk. Nemrégiben az egyik gyerekeket többen ostromolták pályaválasztása miatt: „Ebből nem lehet megélni!” Megdöbbenve, hálás szívvel hallgattam a választát: „Én nem félek. Nekem nagy példa az apukám, akit sose láttam aggódalmaskodni.” Nyilván volt szó az évek alatt az aggodalomról is, de az elhangzott szó semmit nem ért volna, ha az ellenkezőjét tapasztalja.

A tiszta, erkölcsös életre nevelés a hívő családokban nagyon fontos téma, mert ez a terület az, amiben leginkább eltérünk a többi családtól. Sajnos nagyon sok olyan hívő család van, ahol ezek a kérdések egyáltalán nem jönnek szóba, vagy egy-egy könyv – akár hívő irodalom – kézbeadásával elintézik a kérdést.

Nincs könnyű dolgunk, gyermekeink erős ellenszélben kell, hogy megálljanak, ezért valóban isteni segítségre, tőle kapott bölcsességre van szükség ahhoz, hogy érthető, világos választ adjunk a felmerülő kérdésekre. Pl. arra, hogy miért kell a házasságot papírral szentesíteni. Mi a következménye annak, ha az Isten valamire az mondja, hogy: „Ne!”, a mindent jobban tudó ember pedig azt mondja, hogy „De!” Beszélünk kell arról, hogy mit ne, és miért ne.

Az Isten azt akarja, hogy gyermekeink egészséges, normális hívő életet, családi életet élhessenek, és erre nekünk, szülőknek kell őket felkészíteni.

Számtalan szomorú példával illusztrálhatjuk, mivel jár az, ha valaki szembe megy az Isten akaratával. A bűn nem marad következmények nélkül.

Nagyon fontos, hogy ne csak szigorú, prűd módon, életidegen nyelven megfogalmazott szabályokkal szembesüljenek gyermekeink, hanem lássák meg emögött az óvni, őket a maga számára elkülöníteni akaró szerető Istent.

Amikor pl. a házasságon kívüli nemi kapcsolatról beszélünk, mutassunk rá, hogy mi mindentől akar az Isten megvédeni. Házasság előtti terhességtől, hogy ne kelljen valakivel csak azért összeházasodni, mert muszáj – kényszerpályára állítva ezzel az egész életet; vagy jó döntés nem lévén, abortuszra kényszerülni, amit soha nem lehet kiheverni. A pszichiátriai betegek jó része ilyen, be nem gyógyuló sebet hordoz. És a házasságtöréstől is óv az Isten – mert ettől mindenki élete kettétörik.

Gyakran nekünk, szülőknek is ki kell mondani dolgokra, hogy nem! – vállalva ezzel az összeütközést, esetleg éveken át tartó harcot. Sok szülő a békesség kedvéért nem konfrontálódik, nem él az Istentől ráruházott szülői hatalmával. Mindent ráhagy a gyerekekre, semmit sem kontrollál, semmire se mondja azt, hogy „Ne!” Vajon tudjuk-e, hogy gyermekeink milyen filmeket néznek – esetleg akkor, amikor mi már rég alszunk. Beszélni kell az erőszakról, a pornóról, arról, hogy ezek látványa miképpen változtatja a jellemüket, emeli az ingerküszöbüket, felhívva a figyelmet arra, hogy a látott képek kitörölhetetlenek, évtizedek múlva is visszajönnek, amikor már menekülne az ember előlük.

A tiszta, megszentelt élet része a tiszta pénzkezelés is. Bár ezt jó esetben láthatták is tőlünk, beszélni kell arról, hogy Isten – minden területen – a törvényes, egyenes utat áldja meg.

Semmit ne szépítsünk, különösen ne magunkat! Beszéljünk a hívő élet buktatóiról, harcairól, kudarcainkról is! A veszélyről, ami Isten gyermekeire leselkedik, ha nincsenek állandóan résen, ha meggyengül az Istennel való kapcsolat. Az ördög sose mond le rólunk, állandóan lesben áll, van ideje, tud várni, és kiválóan tud időzíteni. De bátorítani kell őket, beszélve a kegyelemről, a visszafogadó irgalmas Atyáról, aki az övét újra felemeli, sőt még magasabbra emeli. Beszélhetünk az Isten módszereiről, aki mindezt sokszor betegség, nyomorúságon keresztül teszi, és von magához egyre közelebb, egyre feljebb, ahonnan többet és messzebbre látunk, és nagy összefüggésekre csodálkozhatunk rá. Ne hallgassuk el ezeket gyermekeink elől! Ezek a bizonyágok talán az ő megpróbáltatásaik idején is kapaszkodók lehetnek.

Állítsunk eléjük példaképeket, követendő életpéldákat! Nagy dolog számukra, amikor saját hozzátartozót hozhatunk fel példának. Beszéljünk minden korok hithőseiről, mártírjairól, akik vállalták az üldözést – ami nem tette könnyűvé az életet, viszont Isten áldása kísérte. Buzdítsuk őket a szolgálatra, hogy az Isten mozdítható, használható gyermekei, az Úr ügyéért égő, áldozatot és felelősséget vállalni tudó, önálló döntéshozatalra képes, hitvalló, lelkeket mentő keresztyének legyenek.

Hálás szívvel tudok beszámolni arról, hogy néhány éve gyermekeink életében nagy változások következtek be, és a véget érni nem akaró nehéz évek után az Úr elhozta családunkba a felüdülés idejét. Azóta a gyermekeinkkel nem csak jó, hanem minőségi beszélgetések folynak. Beszélünk a naponként átélt csodákról, nagy megtapasztalásainkról. Gyakran mi épülünk az ő hitük által. Alig várjuk, hogy a bibliaiskolából, vagy más lelki alkalomról hazajöjjenek, és lelkesen beszámoljanak. Ezeknek az ajándék-óráknak megadjuk a módját, kinyitjuk az asztalt, szép porcelánban kínáljuk a teát. Olyanok életünkben ezek az alkalmak, mint az emlékoszlo-

pok: megerősítenek abban, hogy az Isten nem feledkezett el rólunk. És arról a gyermekről sem, amelyik éppen távol van tőle. Mert az ő ígéretei igazak.

Csak címszavak szintjén megemlítem még, amikre meg kell tanítani gyermekeinket: köszönni, megköszönni, bocsánatot kérni, egymás tudását, teljesítményét, munkáját szavakkal is elismerni.

Menet közben hányszor hajtánánk az idő kerekét: ó, bárcsak hamar elmúlna egy-egy próbás életszakasz! Nem gondolunk ilyenkor bele, hogy „*az idők gonoszok*”, hamarabb elmúlik, gyermekeink hamarabb kirepülnek, mint azt gondolnánk. Ijedten kapkodjuk a fejünket: lehetetlen, hogy ez a felnőtt az én gyerekem. Hiszen még csak most született!

Az ember egyre többször számot vet: vajon felőveztem-e őket minden ismerettel, elmondtam-e mindent, amit nekem kellett elmondani?

Mulasztásainkért bocsánatot kérhetünk, és az Isten különös kegyelme, ha olyan reakció érkezik tőlük, amit a közelmúltban én is átéltem: „Ahogy ti neveltetek bennünket, az egy az egyben vállalható”.

A jó időben szólásról, bátorításról sok ige beszél: „*mint az aranyalma ezüst tányéron, olyan a helyén mondott ige*” (Péld 25,11); „*beszédetek mindenkor kellemes, sóval fűszerezett legyen*” (Kol 4,6). De nagy bölcsesség kell a hallgatni tudáshoz is! Nem mindig a beszéd viszi előre a dolgokat! Nem kell mindig mindent kimondani, észrevenni, nem kell állandóan abrikotolni. A megerősítés sokkal építőbb, mint a letorkolás. Később ez még inkább így van. A kamaszkor beköszöntével egyre kevésbé kíváncsiak a véleményünkre, a szentenciáinkra, unásig ismerik szabályainkat, alapelveinket. Tudni kell závárt tenni a szánkra, és hangtalanul (de imádkozva!) körbe járni Jerikót. Türelemmel, hittel kivárva, amíg a fal leomlik. Amit talán mi emeltünk.

És tudomásul kell venni, hogy a szólás (pláne beleszólás) ideje egyszer lejár. Legkésőbb akkor, amikor kirepültek a gyerekeink. Ettől kezd-

ve már csak akkor szóljunk, amikor kérdeznek. (Ez komoly lecke!) Ekkor már annyi az én lehetőségem, hogy az Úrnak elmondhatom, hogy „*nincs boruk*”. (De ezzel a lehetőséggel mindvégig élhetek!)

Bár ez az írás elsősorban a gyermekeinkkel való beszélgetésről, kapcsolatról szól, ki kell térni arra, hogy a gyereknevelés mozgalmas évei alatt is a szülők elsődleges beszélgetőtársa a házastárs kell hogy legyen. Ahogy növekednek, egyre kevesebbet vannak itthon, olyan is egyre többször fordul

elő, hogy üres a ház. Hamar kiderül, hogy kiről szólt eddig az életünk, kiről szóltak a beszélgetéseink. Csak a gyerekekről? Vagy élő kapcsolatunk van egymással? Ha nem így van, akkor is van megoldás, lehet megújulni, mindent átbeszélni, és lehet növekedni a beszélgetésben, az egymásra való odafigyelésben. A házasságot évtizedek múltán is lehet – és kell építeni.

Isten különleges fantáziájáról beszél, hogy megajándékoz bennünket unokákkal, fáradó, halványuló életünk nagy örömforrásával, amitől új erőre kapunk, a nagyszülők újra fantázia-dúsak lesznek. A célunk ekkor is ugyanaz: ismerjék meg az Urat. Ebben segíthetjük őket. Taníthatjuk őket versekre, énekekre, aranymondásra, amivel édesanyjának kedveskedhet anyák napján. Később beszélhetünk nekik az életünkről, Isten áldásairól és az átélt csodákról. A nálunk töltött időre úgy fognak emlékezni, hogy „Ott jó volt, ott szerettek engem”. Ránk pedig így: „Olyan nagyszüleim voltak, akik beszéltek nekem az Úr Jézusról, akik tanítottak imádkozni.”

„*Uram, kihez mehetnék? Örök élet beszéde van tenálad...*” (Jn 6,68)

Egyszer csak észrevesszük, hogy nem csak a gyerekek nőttek fel, de az unokánk sem pici baba már. Ki marad nekünk? Az Úr marad nekünk. Aki egyre gyakrabban látogat álmatlan éjszakákkal. Nagy dolog, ha ezeket az órákat zúgolóadás nélkül éljük át, és inkább ajándékba kapott időként értékeljük. Isten ily módon is meghosszabbítja napjainkat. Amikor kitarhatom neki a szívemet, elé hozhatom embereimet, sorolhatom imalistámat, könyöröghetek a betegekért, a szorosságban lévőkért... De ezen órák legnagyobb ajándéka az, amikor a külső csendben az Úr bennem is csendet teremt, és kérhetem őt, hogy: Beszélj Uram! Beszélj magadról, beszélj rólam! Milyen vagyok, milyennek látsz, mit terveztél felőlem? És könyöröghetek: Vezess engem, vezess szereteteimet az örökkévalóság útján!

Móréh Tamásné / Budapest

PECZNYÍK PÁL:

AMI MÉG MEGMARADT EMLÉKEIM KOSARÁBAN

Gyermekségem éveire, ha ma visszanezék, felsejlik a messze múltból kis családi fészek. Cseréptetős kicsi ház volt, heten éltünk benne, földpadlójú szoba, konyha, s családunk a lelke. Kemence volt a szobánkban, meg asztali tűzhely, éjjel hálószoba volt az, nappal cipésműhely. Apám csizmadiaemester, csizmát, cipőt fordott, így a család, bizony sokszor, lyukas cipőt hordott.

Mert ha másét javította, pénz is kapott érte, így cipőink javítását, mindig csak ígérte. Szobánkba egy kis ablakon áradt a nap fénye, borús napokon jó anyám volt a szobánk fénye. Így morzsoltuk az éveket, két szülő, öt gyermek, bútorunk csupán két ágy volt, s asztal a fal mellett. Számunkra a kárpitos ágy csak rózsaszín álom, jót aludtunk friss szalmával tömött szalmazsákon. Bár az ágyon az öt gyermek csak keresztben fért el, mi mégsem cseréltünk volna király gyermekével!

Ételünk is egyszerű volt, eléggé szegényes, ínséges napok is voltak, többször voltam éhes. Apám télen, korán reggel már cipőt javított, petróleumlámpa fénye gyéren világított. Aztán egy nap ágyon esett forró lázas testtel, fél év múlva, tüdőbajban, fiatalon ment el. Anyám korán megözvegyült, körötte öt gyermek birkózott a szegénységgel, míg az évek teltek. Évek múlva mi, nagyobbak már dolgozni jártunk, ám a messze távolból is mindig hazavágytunk. Míg egy súlyos árvíz nyomán házunk összeomlott, s többé nem láthatta szemünk a kedves kis otthont. Több évtized múlt azóta, már csak hárman élünk, szüleink sírban pihennek, és két hű testvérünk. Azóta már nagyobb ház áll régi házunk helyén, a régiek sok emléke így tolt ma elém.

Megváltómtól üdvöt kaptam, Nevét áldom érte, Nála szebb örök hajlék vár, hiszen megígérte! Mindezt tanulságul írtam hazám sok fiának, szegényei mindig voltak, s lesznek e hazának!

(2001)

CSALÁDI ÁHÍTAT

Négy részkérdés segített a családi áhítattal kapcsolatos gondolatok összegyűjtésében. Az első a régmúlt gyakorlatát teszi vizsgálódásunk tárgyává.

Kézenfekvő a legelső családi áhítat milyenségére abból következtetnünk, amit Mózes 1. könyve ősszüleink élet-helyzetéről, állapotáról rögzít. Ádám és Éva még gyermektelenségében és büntelen állapotában napi rendszerességgel beszélgethetett Istennel. A beszélgetés kezdeményezője az Úr volt, aki parancsaival, tanításával kész volt elvezetni az embert a teremtett világ felfedezésére, a Teremtő akarata szerinti uralkodásra. Minden adott volt ahhoz, hogy az Istennel való viszony úgy teljesedjen ki, ahogyan Heidelbergi Káténk 6. kérdésére adott felelet fogalmaz: (az ember) teremtő Istenét igazán megismerje, szívből szeresse, és vele örökké tartó boldogságban élvén őt dicsérje és magasztalja.

A bűnesetben beállott hadiállapot az Isten előtti meghitt egyéni és közösségi együttlétek minőségére, tartalmára és mennyiségére is csapást mért. Ezt mutatja az is, hogy az 1Móz 4,26. versében írt eseményig, Sét fia, Enós születéséig az Úr nevének segítségül hívásáról nem, testvérgyilkosságról (1Móz 4,8), mérték nélküli erőszakról (1Móz 4,23-24) annál inkább olvashatunk.

Üzenetértékű, hogy a bűneset után közvetlenül tett isteni ígéret, ami a Szabadítóról és a kegyelemről szólt, munkálkodott Noé életében (1Móz 6,8-9).

A pátriárkák korának családi áhítatos gyakorlatára szintén inkább csak következtethetünk a Biblia elszozt utalásaiból. Ha teljes képet nem is adnak ki ezek a mozaikkockák, látható, hogy a kegyelmi kiválasztás vonalában élő családokban a családfő, az apa kulcsszerepet kapott az Istennel való kapcsolattartás, az ő útjaira tanítás kérdésében. Prófécia-értékű áldásokat mondott Izsák (1Móz 27,27-29,39-40), majd Jákób (1Móz 48,15-16,20; 1Móz 49,1-28).

Mózes, mint törvényadó, a nemzété formálódó Izrael társadalmának alapegységében, a családban nagy hangsúlyt helyezett Isten parancsainak tovább-

adására, a következő nemzedékek tanítására (5Móz 6,6-7,20-25). Józsué testamentuma is mutatja, hogy az Úr szolgálata melletti elköteleződés nem magán, hanem családi ügy volt, és már akkor komoly elhatározást igényelt (Józs 24,15).

Az Újtestamentum itt idézhető versei közül – bár nem csupán erről tanít – 1Tim 5,8 utal arra, hogy az új üdvtörténeti korban is Isten akaratával egyező a családi körben megélt közösség az Igében, az imádságban. Timóteus képmutatás nélküli hitét bizonyára nem véletlenül hasonlítja Pál az édesanya és a nagymama hitéhez – a két asszony lelkes otthoni katechézisé is használta az Úr az apostol ifjú munkatársának élő hitre juttatásában.

FÜLE LAJOS KAPASZKODÓ IGÉK

Kapaszkodó igék a csendben...
Hogy kellene! Mily ingatag,
milyen esésre kész az ember!
Ledöntheti egy pillanat.
Kapaszkodó igék... Lenyúl a
magasból értem VALAKI,
lelkemhez ér LÉLEK-kezével,
s felfénylik bennem az a hit,
hogy elterülnöm nem lehet,
s ha elesném is, felkelek!

Egyháztörténeti korszakok átugrásával a reformációt követő időszakból említtem meg Medgyesi Pál nagyszerű művét, a Praxis Pietatis-t. A református kegyesség motivációjaként a Krisztus kiválasztó kegyelméért és az azt hatékonyra tevő áldozatért érzett mélységes hálát nevezte meg. Célként pedig az ismeretben való növekedés és az Istent dicsőítő életvitel gyakorlása lebegett a szemei előtt. Ez egy Szentírás-centrikus kegyességet formált, melyben a naponkénti és házankénti igeolvasás természetes gyakorlattá vált. Az igetanulmányozás mellett a közösséget formáló elemként az imádságot is nagy becsben tartotta a következő évszázadok hívő népe, ennek veretes emléke, sok kérdésben máig releváns kifejezője az 1786-

ban megjelent *Keresztyéni tanítások és imádságok* című könyv Szikszai Györgytől. (A küllhoni, főleg angolszász puritán hagyomány családi áhítatokról is szóló szép lenyomata tanulmányozható a Koinónia Kiadó Puritán tanítók sorozatának 13. köteteként 2008-ban megjelent *Az istenfélő család* című gyűjteményében.)

Nem annyira régi, hiszen Sebestyén Jenő Református Etikáját a múlt század 30-as éveiben adták ki először, ám az azóta történt sok és nagy társadalmi változás távlatából ódonnak hat már egy ilyen mondat: „*A legszebb az, amikor a cseléd és a szolgál a házi istentiszteleten (...) a családdal együtt vesz részt*” (Dr. Sebestyén Jenő: Református Etika; Iránytű Kiadó, 1993., 280. p.).

SZÜKSÉG VAN ERRE MÉG MA IS?

A kérdés Jézus Krisztusnak Bibliával élő népe számára – amennyiben nyitott szemmel jár a világban, valamint őszinte Urához és önmagához – egyféle választ sugallhat: igen! Ennek a határozott igennek a kimondásához az Ige és a földi életünk közegét adó körülmények, folyamatok egybehangzó bátorítást adnak.

Az igei ösztönzést merítsük először is abból, hogy a család, mint Isten akaratából, a teremtési rendben gyökerező forma, Jézus Krisztus visszatéréséig érvényes isteni rendelés. (Ráadásul épp a mi időnkben gyorsult fel, vált intenzívvé a család fogalmának erőszakos átértelmez(tet)ése.) Isten Igéje a kegyesség megélésének, formálásának családi kereteit, ezirányú parancsait éppúgy nem oldotta fel, mint pl. a Tízparancsolat bármely igéjét. Nincs felmentése a XXI. század keresztyén családfőjének az alól, hogy „*a család apja – a család papja*” hivatásával szembenézzen.

Az Ige ismeretében kijelenthetjük, hogy azért is szükséges, mert a „*ki mint vet, úgy arat*” elve a gyermekeink lelki életére nézve is öröndetesen vagy fájdalmasan igaz. Aki vet a Léleknek, abból arathat, de a test, a világ szerinti divat, igények, vagy a fáradságra, időhiányra hivatkozás miatt elmaradó igevetés szomorú aratást helyez kilátásba.

Szükség van rá a növekvő sötétség miatt is. Az elsodortatás, a tévelyítés veszélyeire figyelmeztető jézusi és apostoli tanítások aktualitása egyre erősebb és szerteágazóbb. Az ordító oroszlántól a világosság angyaláig terjedő skálán játszó sátán egyre több árnyalatot dob be a két véglet között, és a nyíltan, durván istenellenes megnyilvánulások mellett mind több szerep jut a rafináltan hamisító szellemi áramlatoknak. Az ezek elleni védelem elkérése, a világosságot, bátorítást, szilárdságot munkáló igei és imádságos családi közösségben nem nélkülözhető. Bizonyos vagyok benne és hálás érte, hogy az iskolai Halloween-programokból való tudatos kimaradás-hoz a lelki impulzusokat, a bátorító tanítást ebből meríthette 9 éves elsőszülöttünk.

HOGYAN TÖRTÉNJEN?

Erre a kérdésre elsőször is nem módszertani jellegű válasz adható. Inkább azzal a nehézséggel való szembenézésre buzdítom a kedves Olvasók mellett önmagamat is, amit a felgyorsult élettempó okoz. Világos, hogy olyan iramban futnak át rajtunk a napok, főleg városi környezetben, amilyennel még egy-két generációval korábban sem kellett szembenézni. A határidőnaplók zsúfoltsága, a tennivalók sokasága egyre többekkel kimondatja: nincs időm, nincs erőm. (Peremkerületi lelkipásztorként sokkoló élményhez jutottam, amikor faluról átkerültünk jelenlegi szolgálati helyünkre. Egyetlen nap alatt többet kellett csak telefonálnom is, mint korábban egy hét alatt.)

Nem a ledorongolás, hanem a bátorítás szándékával idézem az egyébként jól ismert igeverseket: „...akik az Úrban bíznak, erejük megújul...” (Ézs 40,31), vagy: „Mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít” (Fil 4,13). Az Úr a megújulás, feltöltődés ígéretét adja a családi áhítatokban rejlő áldások lehetőségével.

A Zsolt 31,16 szerint „Életem ideje kezében van”, amibe a telő-múló idő hossza, és az azon belüli alkalmak, lehetőségek is beletartoznak. Istené az időm, tőle kapom, és a jó sáfárság az idő felhasználásában is hitből hozott döntésekre ösztönöz: legyen idő a háznépem lelki táplálására. És legyen őszinte-

ségem annak kimondására, hogy a sokféle ebbéli mulasztást indokolni próbáló kifogás mögött a valóság gyakran az, hogy nincs kedvem...

Az erő- és időfaktor tisztázása után a hitelességért vívandó harcot említtem. Három gyermekes szülőként hihetetlen érzékenységet látok a kicsinyekben annak észlelésére, „hogymost apa csak olvassa, vagy csak mondja”, netán amit mondok, az úgy is van, arra láthatóan, őszintén törekszem is. Ezt a hitelességet nem rongálja, hanem alkalmasint erősítheti, ha a szülő is tud a gyermekétől bocsánatot kérni, vagy a házastársak egymás közti bocsánatkérését látja, hallja az aprónép. Ezeknek a felszabadító ereje csodálatosképpen munkálkodhat egy-egy családi áhítat apropóján.

A Hogyan? kérdésénél jelentősege van számomra a következetességnek és a rendszerességnek. A keresztyén szülők számára nagy könnyebbség, hogy a kisgyermekes természetesen igény tapasztalható egy bizonyos rend, „rituálé” kialakítása iránt. Hálásak lehetünk Urunknak azért, hogy ha kicsit is „bejárattott” szokásává válik a családnak az esti közös igeolvasás imádsággal, akkor azt az ifjabb generáció már naponta kéri, várja. Ezt a rendet pedig, az egyéni habitusokat, adottságokat is figyelembe véve nyugodtan építhetjük arra a hármast pillérre, amit a puritán hagyomány az imában, dicsőítésben és tanításban látott meg.

Az érzelmi leválás folyamatában előre haladottabb ifjú családtagokkal szemben fokozott tapintatra intenek azok a keresztyén szülőársaink, akik már kamaszkorúakkal élnek egy fedél alatt. A közös hangos imádságban való őszinte megnyílásra, ebben való intimitás megélésére nem minden fiatal képes. Ne érezze a kamasz kényszernek, hogy most imádkoznia KELL! Ha már kisebb gyermekként megtanulhatta, hogy imádkozni lehetőség és kiváltság, akkor talán a lázadásig fokozható elhúzóds veszélye is kisebb.

A Hogyan? egyenrangú társa lehet az is, hogy Miből? Az utóbbi kérdés semmiképpen nem aknázza alá a Biblia feltétlen elsőbbségét bármivel szemben. Az ember a kenyéren kívül abból él igazán, ami Isten szájából származik. Az ihletett szöveg magyar fordításainak folyamatos és rendszeres használatához gyermekes

családoknál előfeltételezek bizonyos értelmi érettséget. Ennek eléréséig a keresztyén könyvek piacán elérhető jó, jobb és kevésbé jó gyerekbibliák, áhítatos könyvek használatában is megtapasztaltam Isten áldását. Az utóbbi három évben rongyosra olvastuk Joh. Vreugdenhil: Bibliai történetek gyerekeknek c. képes, kétkötetes művét, amelynek nem eltűnt, mégis élményszerű történetfűzésére nemcsak gyermekeink csodálkoztak rá, hanem mi, szülők is.

Ha a kisgyermekes családok helyzetén túlra pillantunk, egyúttal hálát adhatunk érthetően, egyszerűen, evangéliumi tisztasággal és kellő gyakorlatiassággal megírt és kiadott kortárs áhítatos könyvekért.

E kérdés boncolgatásának végére egy javaslattal élnék, ami talán többek szívében imatémává érhet. A Szikszai-féle hazai keresztyén bestseller közel 230 éves gondolatainak, de főleg struktúrájának időtálló elemeit felhasználva, időszerű témákat, gondolatokat beépítve, új református keresztyén imádságos-áhítatos könyv megalkotására lehet szükség. Ha a Heidelbergi Káté új fordításának elkészítésére igény és támogatás is mutatkozott, talán érdemes lenne leporolni és felfrissíteni ezt a nagy formátumú, sok nemzedék kegyességét formáló művet, családi-lelki közösségeink megújulásának reményével.

Kovács-Hajdu Albert / Budapest

„Mily drága kincset bízott ránk az Isten azzal, hogy a Bibliát adta nekünk. A legtöbb ember fel sem fogja, mily gyönyörűségeiben van része azáltal, hogy övé c. szent könyv. Milyen kiváló könyv és mennyire meghaladja az emberi írásokat... Akinek van Bibliája, de nem kutatja annak tartalmát, olyan az, mint aki tudta nélkül kincsesdobozt tartogat.”

*

„Midőn a drága és erőteljes szavakat olvastam, szívemet gyakorta békeség töltötte el. Sokszor olyan vakító fény áradt minden mondatból, és oly elragadóan üdítő táplálék fogadott, hogy nem tudtam haladni az olvasással. Gyakran csüngtem egy-egy mondaton és kutattam a benne rejlő csodát, ami látszólag ott lapult minden sor mögött.”

(Jonathan Edwards)

IMAÉLET OTTHON ÉS A GYÜLEKEZETBEN

„Bizony jóságod és szereteted kísér
életem minden napján, és az Úr házában
lakom egész életemben.” (Zsolt 23,6)

„Nappal szeretetét rendeli mellém,
éjjel éneket ad számba az Úr; imádságot
életem Istenéhez.” (Zsolt 42,9)

Egy alkalommal azt a feladatot kaptuk, hogy rajzoljunk valamit vagy írjunk egy szót, ami kifejezi azt, hogy mit jelent nekünk Isten. Egy házat rajzoltam kis kerttel, azt írtam alá: otthon. Elveszett voltam, idegen, Istentől távol lévő, ezért árva, védtelen és koldus is. Jézus Krisztus váltságáért hazataláltam, otthon vagyok az Atyánál.

Van egy svéd gyermekvers, amiben egy kisgyerek irigyli a társát, mert náluk otthon a vacsora nem pusztán étkezés, hanem „söderparti”, ahol mindenki elmondhatja azt, ami a szívét nyomja: Otthon beszélnek hozzám, meghallgatnak, őszinte lehetek, mert oda tartozom, családtag vagyok.

Ezek jutottak az eszembe, amikor a keresztyén imaéletre gondoltam. Virág Sándor így ír erről: „Az, hogy mi imádkozhatunk, annak a kifejezése, hogy Isten kegyelme alatt állunk. Az imádság a szívnek Istennel való beszélgetése. (...) Az imádság nem mindig szóval történik. Lehet ez egy sóhajlás is, vagy egy szó nélküli gondolat. A fő dolog az Istennel való belső érintkezés lélekben és igazságban.” A keresztyén ember Isten gyermeke, aki mindig Isten jelenlétében él, így mindig beszél az Úrral – „szüntelen imádkozik”. Ha őszinték vagyunk, akkor ez a szünet nélküli beszélgetés nem mindig jelenti azt, hogy elragadtattott szívvel mondunk kedves és dicsérő szavakat Istennek, hanem szégyentelenséggel lázadunk, vádaskodunk, kétségbeesetten kérdezzük, kesergünk, nyöszörgünk is, DE Isten elé öntjük a szívünket. Ilyeneket olvashatunk a Zsoltárok könyvében is. Ha már nem beszélünk az Úrral, ha nem gondolunk jelenlétére, akkor nagy baj van!

Ennek az általános kapcsolatnak azonban minden egészséges hívő életében van konkrétan elcsendesedésre, imád-

kozásra szánt ideje. Imádkozunk a napi igeolvasásunkkor, akkor is ha együtt vagyunk; a gyülekezetek szerveznek imaórákat, bármiféle szolgálatunk kapcsán imádkozunk azokkal, akikkel közösen szolgálunk, sőt magával az imádsággal is szolgálunk. A keresztyén családban is imádkozunk házastársunkkal, gyermekeinkkel, hívő családtagjainkkal. Ez a közösség, a testvéri összetartozás legmélyebb megélése.

Egy kapcsolatnak, így az Istennel és a testvéreinkkel való kapcsolatnak is fontos jelzője, amiről egymás között beszélünk. Szoktuk-e Istent szívből imádni, dicsérni imádságainkban (csendben, otthoni beszélgetéseink, imádságaink között, a gyülekezeti imaalkalmakon)? Mi juttat oda, hogy megtelik a szánk, a szívünk Isten dicséretével? Hálára indít-e a vele való találkozás? Isten személye lenyűgöző, tettei csodálatra méltók, gondolatai gyönyörűségesek. Imaéletünk ott kezdődik, amikor Istentől, Igéjétől, tetteiről, csodáiról gondolkodunk. Szoktunk-e otthon arról beszélni egymással, hogy Isten miket tett velünk nap közben, hogyan hallgatta meg a gondolatainkban kimondott imádságainkat, mi mindent éltünk át vele ezen a napon? Mert egy elkésztető, nehéz nap után sokat segíthet, ha bizonyosságát kapom annak, hogy Isten mégis jó, kegyelmes és törődik velem. Este nem csak keserűségemről emlékezhetem meg az imádkozás során, hanem a szerettem körében tapasztalt jó dolgokról is. Fontos az ilyen bizonyosságtétel, biztatás a gyülekezeten belül is.

Isten házában gyermekként szorulunk rá az Atyára. Ő rendeli ki azt, amire szükségünk van, intézi ügyeinket, megbíz feladatokkal, és ő jogosult arra, hogy értékelje életünket, küldjön, vagy visszatartson. Hozzá fordulunk kéréseinkkel is. A lelki növekedés kéréseink formálódásában is megmutatkozik: a kicsi gyerek leragad a jelentéktelen kívánságnál, a felnőttebb családtag azonban már átfogóbban, lényegre törőbben látja át a szükségeket. Isten türelmes és kegyelmes mennyei Atyánk, aki szere-

tettel figyel a kicsik apró-cseprő gondjaira, de várja a lelki növekedést! Mindent tőle várunk: elmondhatjuk, ha pénzre van szükségünk, ha nem találjuk a kulcsunkat, ha rövid időnk van valamit elintézni, ha beteg, akit szeretünk... Ennyivel azonban nem kell beérnünk a kéréseink imába foglalásakor. Életünk nagy döntéseiben, magunk vagy szeretteink nyomorúságaival, problémáival is elsősorban Istenhez fordulhatunk. Isten népének is vannak nagy gondjai, sorsdöntő fordulópontjai, nehéz megpróbáltatásai, amiket szintén Isten elé tárhatunk. Akkor is, ha ezek a nehézségek nem közvetlen környezetünkben történnek (távoli országok üldözöttjei, nehéz világi hivatásban helytálló testvéreink). Mennyei Atyánk szerető szívére bízhatjuk a hozzánk közel vagy tőlünk távol élő kárhózatba rohanók ügyét is. Szoktunk-e értük imádkozni?

Mihez kezdünk, ha elestünk a hitben, ha bűnös kétségek gyötörnek, ha magához rántott a világ, ha szemtelenül haragszunk Istenre, ha tudjuk, hogy Isten haragját vontuk magunkra? Mi mást tehetnénk? Imádkoznunk kell! Bűnbánatért, bűnbocsánatért is imádságban fordulhatunk Isten felé. Milyen jó, ha gyülekezeteinkben meg van a bűnbánat ideje is (úrvacsorára felkészítő bűnbánati hét).

Szomorú tapasztalatom, hogy az imaközösségi alkalomra nem sokan járnak. Istentiszteletre is megkésve érkeznek még a hívők is (mindjárt tiszteltelenséggel kezdve az istentiszteletet), de hogy előtte fél órával ott legyenek imádkozni, arra kevesen érnek rá. Ha egy csendesnap elején vagy végén imaközösséget hirdetünk, arra nem igényel a közösség annyit, mint pl. a közös beszélgetésre. Ilyenkor arra gondolok, hogy szükségünk van megújulásra!

Az is szomorú tapasztalat, hogy a családokon belül is arra a legnehezebb időt szánni, hogy közösen imádkozzunk, vagy nem szólalunk meg egymás előtt. Szükségünk van megújulásra!

Hívó testvéreként szívesen töltünk együtt időt, meglátogatjuk egymást, az

igéről beszélgetünk, életünk dolgairól, Istenről, panaszainkról is, így jól eltelik az idő, és szétrebbenünk közös imádság nélkül. Ha két hívő találkozik, beszélget, ne hagyjuk ki a közös imádság lehetőségét!

Imaéletünk is igényli a fegyelmezettséget, rendet. Szánjunk rá rendszeresen időt, fegyelmezzük gondolatainkat, a családban, közösségeinkben is legyen ennek rendje, ideje, megfontolt tartalma! Hasznos dolog, ha a családban szokásrendje van a közös imádságnak. Törekedjünk arra, hogy gyülekezetünk közös imaéletében részt vegyünk, a keresztyének között legyen természetes,

hogyan találkozásainknak része az imádság. A fegyelmezett imaéletnek segítségére lehet az imanapló, a közös imádkozásoknál az imatémák megbeszélése. Mindez persze nem zárja ki az ezeken felüli spontán imaéletet, imatémákat.

Végül néhány téma az imádsághoz:

– *Isten imádata, dicsérete, hálaadás;*

– *Isten népe szerte a világban:* imádkozunk az üldözött hívőkért, misszionáriusokért, a különböző hivatásokban dolgozó hívőkért (gazdaságban, politikában, közoktatásban, művészetekben, egészségügyben, katonaságban stb.), azért, hogy Isten nyisson kaput az evangélium előtt!

– *Saját gyülekezetünk:* kérjük el az élő igehirdetést, imádkozunk előjáróinkért, azért, hogy szaporodjunk az üdvözülőkkel, a különböző szolgálati területeken munkálkodókért, a hitoktatásért, a hitben elesettekért, betegekért, gyászolókért, a temetési szolgálatokért stb.

– *Családunk:* imádkozunk megtérésükért, a hívő családtagokkal való lelki közösségért, a családi eseményekért stb.

– *Hazánk, népiünk:* imádkozunk vezetőinkért, csendes, békés közéletért, ébredésért, megtartatásunkért...

Zila Péterné / Budapest

MIT TEHETEK ISTEN DICSŐSÉGÉRE A GYÜLEKEZETBEN?

Fontos téma napjainkban a dicsőítés, egyre többet hallunk dicsőítő istentiszteletekről, konferenciákról és koncertekről; van, ahol dicsőítő csoportok alakulnak, és külön liturgiai elemként szolgálnak az istentiszteleten. A dicsőítésnek nem erről a formájáról szeretnék írni, hanem arról, hogy életünket Isten dicsőségeire kell élnünk. Az ember Istentől kapott feladata, küldetése, és az emberi élet célja nem más, mint Isten dicsőítése a világban. Egész életünk lehet istentisztelet: „*Kérlek azért titeket, testvéreim, Isten irgalmára, hogy szánjátok oda testeteket élő, szent és Istennek kedves áldozatul. Ez a ti okos istentiszteletek.*” (Rm 12,1). A 128. Zsoltár felosztása szerint a hívő ember életének területei: 1) munkahelye (2. v.: „*Bizony kezed munkáját eszed! Boldog vagy, és jó dolgod lesz.*”), 2) családja (3. v.: „*Felteszed olyan házad belsejében, mint a termő szőlő; fiaid olyanok asztalod körül, mint az olajfacsemeték.*”), 3) gyülekezete (5. v.: „*Áldjon meg téged a Sionról az Úr, hogy boldognak lásd Jeruzsálemet életed minden napján.*”).

Ezúttal az Isten dicsőítésének gyülekezeti lehetőségét járjuk körül. Ehhez nem elméleti-teológiai megközelítést szeretnék adni, hanem gyakorlati szempontokat leírni.

De annak érdekében, hogy a gyülekezethez, mint Isten csodálatos alkotásához

helyesen viszonyuljunk, fontos néhány elméleti szempontot is meghatározni.

Először is azt nézzük meg, hogy Isten Igéje és a hitvallásunk mit tanít a gyülekezetről! (Heidelbergi Káté 54. kérdésfelelet)

„*Mit hiszel a közönséges keresztyén Anyaszentegyházról? Hiszem, hogy Isten Fia a világ kezdetétől fogva annak végéig az egész emberi nemzetségből Szentlelke és igéje által az igaz hit egyességében magának egy kiválasztott gyülekezetet gyűjt egybe, azt oltalmazza és megőrzi. És hiszem, hogy annak én is élő tagja vagyok és örökké az is maradok.*”

A gyülekezet a kihívottak közössége. Jézus Krisztus hívja el a gyülekezet tagjait a világból (ecclesia). Csodálatos távlatot ad a Káté: „*a világ kezdetétől fogva annak végéig*”. Isten Fia tehát már azt megelőzően is, hogy Jézus Krisztusban megjelent a földön, építette egyházát. Ez azt jelenti, hogy az Úr Jézus születése előtt is voltak Istenben hívő emberek, akik lelkileg az egyházhoz tartoztak (Ábrahám, Izsák, Jákób...).

Hármas igazság a gyülekezetről ez: az Atya Isten tulajdona, a Fiú váltotta meg vérével, és felvigyázóit a Szentlélek Isten jelöli ki.

Nem csak a jelenkor egyházában, de az egyetemes egyházban (ecclesia militans és ecclesia triumphans) is élünk.

A választottak és szentek közösségének „*én is élő tagja vagyok, és az is maradtok*”: ez a felismerés annak örömeivel jár együtt, hogy a legjobb helyen vagyunk, ahol csak lehetünk.

A Gyülekezet felett nincs tulajdonjogunk, hiszen az Istené. (Ezért még a gyülekezeti vezető és a lelkipásztor se mondhatja: „*az én gyülekezetem*”). A gyülekezeti munka nem a mi vállalkozásunk (nem is a lelkészé). A gyülekezetet Krisztus gyűjti egybe, oltalmazza és tartja meg. Az Úr a gazda, mi csak alkalmazottai, munkásai vagyunk. „*Ő fejtünk, mi néki tagja, Ő a fény mi színei, mi cselédek, Ő a gazda, Ő miénk, övéi mi*”. (165. dicséret).

Ez a tény alázatban tart bennünket, és óv az elbizakodottságtól, ugyanakkor a csüggedéstől is véd, hiszen lelkesít és bátorít. Erőtlenségünk ellenére a mindenható Isten végzi a munkát, és ebben munkatársai lehetünk. Feladatunk a hűséges helytállás a számunkra kijelölt helyen.

A Szentírás több képpel is szemlélteti a gyülekezet lényegét.

Az egyik az építkezés képe: „*ti magatok is mint élő kövek épüljétek fel lelki házzá, szent papsággá, hogy lelki áldozatokkal áldozatok, amelyek kedvesek Istennek Jézus Krisztus által*” (1Pt 2,5). (Ld. még: 1Kor 3,11; Ef 2,20-21)

A másik fontos kép, ami számomra,

mint orvos számára nagyon szemléletes és kedves, a test képe. Pál apostol úgy ír a gyülekezeztől, mint Krisztus testéről. A gyülekezet nem organizáció, hanem organizmus. Nem emberi szerveződés, hanem élő szervezet. Elsősorban nem intézmény, hanem közösség. Isten szerkesztette egybe a testet (1Kor 12,18.26-27).

Megtérés után a Krisztus-test tagjává válik a hívő ember, ezzel kialakul az egy test tudata. Mert hiszen egy Lélek által mi mindnyájan egy testté kereszteltettünk meg... (1Kor 12,13). Az egyik tag Mátészalkán, a másik Budapesten, a harmadik Montreálban. Határok és nyelvek nem választhatnak el bennünket többé; aki megtért, bekerült a Krisztus testébe, és ezt tudja is (Rm 12,4-8).

ISTEN MINDEN GYERMEKÉT SZOLGÁLATRA HÍVJA EL

Minden egyes tagnak megvan a kegyelmi ajándéka, életfunkciója, feladata. Ennek felismerése, és a megfelelő szolgálatba állítása (a Szentlélek segítségével) a gyülekezet vezetőinek a feladata (Csel 13,1-3). Kollektív feladat, nincs helye az önállósodásnak, sem az önjelölteknek.

A kegyelmi ajándékok nagy változókban léteznek, és az Úr a köz javára, Krisztus testének építésére adta. Mindenkinek van valamilyen kegyelmi ajándéka, amit fel tud használni a közösség javára és épülésére. Azonban mindenkinek más adatott. Ne irigykedjünk, hanem egymást különbnek tartva magunknál, adjunk hálát a sajátunkért. Más a tüdő feladata (légcseré), más a májé (méregtelenítés), a vese feladata is eltérő (a salakanyagok kiválasztása) stb., de mindegyiknek fontos szerepe van a test fenntartásában. Együtt végzik el azt a feladatot, amelyért az egész test él. Senki sem olyan kicsi és jelentéktelen a gyülekezetben, hogy ne lenne rá szükség, ne segíthetné a másikat. (Egyszer egy idősebb hívő testvérünk segített feleségemnek a vasalásban. A néhány órás munkája a ruhahegyek csökkenésében nagy előrelépést jelentett. Milyen jó, amikor valaki a vasalás kegyelmi ajándékát kapja!) Gyülekezetünkben vannak olyanok, akik autójukat ajánlják fel, és az alkalmakra szállítják a nehezen mozgó idős testvéreket, vagy gyermekfelügyeletben vállalnak szolgálatot. Megszé-

gyenítő a 92 éves Ilonka néni hűséges állhatatossága a beteglátogatásban és imádkozásban. Ilyen adottság továbbá az irgalmas szem a nyomorúságban levők meglátására, két erős kéz a segítséghez, a figyelmesség. Fogadjuk meg János apostol szavait: „Gyermekeim, ne szóval szeressünk, ne is nyelvel, hanem cselekedettel és valósággal.” (1Jn 3,18)

Isten ígéretei, ajándékai és áldásai nem az egyes hívő embereknek szólnak, hanem a gyülekezetnek, a szentek közösségének a javára „a Krisztus testének építésére” adatnak.

A kegyelmi ajándékokat szolgálatra, egymás építésére és az evangélium hirdetésére kapjuk (Jn 15,16).

DÖMÖTÖR ILONA TESTVÉR

Ki segíteni kész mindig, mindenütt,
Ki ha megbántják, vissza sosem üt,
Ki együtt örül, együtt sír veled.
Kire számítani mindig lehet.
Ki bocsánatot kérni s adni is tud,
Ki a veszélytől gyáván sose fut.
Az igazságot bátran mondja ki,
De tévedését kész bevallani.
Ne hordjon bár jelvényt, egyenruhát,
A szíveden meleg áram fut át,
Valahányszor találkozol vele,
Mert rajta csillog a szentség jele,
Emberszemnek láthatatlanul,
Ki szüntelen Krisztustól tanul,
Az a testvér.

Az Úr aktív életre hívott el bennünket. De korunk keresztyéneit kétféle szemlélet jellemzi. Gyakori a passzivitásba süllyedt, csak kapni akaró keresztyén. Ők a fotelkeresztyének, wellness-keresztyének. Az a legfontosabb számukra, hogy legyen meg mindenük, legyenek jól tápláltak, és jól érezzék magukat. Egyre kevesebben viselnek felelősséget a másik emberért. A lelátón sokan szurkolnak a pályán küzdő focistáknak, de nem veszik ki részüket a küzdelemből. Ezt nevezhetjük fogyasztói szemléletnek. Persze van ideje a táplálkozásnak, a feltöltkezésnek is, de azt azért tegyük, hogy továbbadjuk a hallottakat, megtapasztaltakat. A forrás vizét kell továbbadnunk, mert az álló víz megposhad.

A másik szemlélet- és életmód a gyümölcsstermő, szolgáló lelkület. A gyü-

mölcs másokat üdít, frissít és táplál; a fa nem saját magának terem. Életünk gyümölcsstermő helyszínei: a munkahely, a család és a gyülekezet. Minden feladatunkat istentiszteletként végezhetjük: a munkát, a gyerekek nevelését, a háztartási munkát (mint az Úrnak).

John Stott így fogalmazza meg a keresztyének kettős küldetését: „Péter apostol szerint (1.Pét.2:9-10.) a gyülekezet királyi papság, és lelki áldozatokat kell bemutatnia Istennek (ez az istentisztelet), de egyben szent nemzet is, amelynek a templom falain kívül is kell Istent dicsérnie (ez a bizonyágtétel). Az egész élet istentisztelet, a munkahelyen, a családban és a gyülekezetben egyaránt istentiszteletként végezzük el a feladatunkat (mint az Úrnak....). Nem lehet és nem is kell kettéválasztani a sacralis és a világi térben végzett munkánkat. Feladatunk mind az istentisztelet, mind a világ szolgálata. Ez a gyülekezet kettős identitása. Ezen azt értjük, hogy a gyülekezet azok közössége, akiket Isten arra hívott ki a világból, hogy Őt imádják. Ezeket Isten visszaküldte a világba, hogy bizonyágot tegyenek és szolgálják Urukát. Ez a gyülekezet hagyományos ismertetőjele: Az első szerint a gyülekezet „szent”: Isten magának hívta el, hogy Őt imádják. A második szerint a gyülekezet „apostoli”, melyet Isten misszióra küldött ki a világba.”

A gyülekezet legyen a lelki otthonunk! Ehhez szükséges egymás felé is szolgálunk. Ez a gyülekezet belső szolgálata saját tagjai felé. Fontos szolgálat az erőtelenségre hordozása, támogatása, segítése. A gyülekezetben nem véletlenül vannak nehéz természetű emberek, általuk tanít bennünket az Úr az alázatra, a hosszútűrésre. Formáljuk egymást, sokszor „smirgli-testvéreként”.

A közösségnek kontrolláló szerepe is van; a többiek látják az életemet, és szóvá tehetik a szentségtelen viselkedést, anyagiasságot, szeretetlenséget stb., amiket esetleg én észre sem veszek.

A vasárnapi istentisztelet sokszor inkább közönségnek tekinthető, mintsem közösségnek. Törekedjünk arra, hogy ne így legyen, hanem valóban közösségként éljük meg az istentiszteleti alkalmakat! Utána ne siessünk el, hanem maradjunk még együtt (esetleg tea és sütemény mellett), és beszéljünk egymással! A

közösség megélése azonban leginkább a kicsoportokban, rétegalkalmakon történik, ahol megismerjük egymás gondjait, problémáit, örömeit, és ahol tudjuk hordozni egymás terheit (házaspári, babamama, ifi, nyugdíjas, férfi, női kör stb.). De mindig tartjuk szem előtt, hogy a gyülekezet egy!

Óvakodjunk a túl sok programtól, hogy a családtagoknak egymásra is maradjon idejük.

A gyülekezet szolgálata a világ felé a misszió. „A gyülekezet a világ egyetlen, közös célt szolgáló társasága, amely olyanok javára létezik, akik nem is tagjai” (William Temple érsek). Bár ez kissé túlzó megfogalmazás, hiszen elsődleges feladatunk mégis Isten imádata, majd pedig a világ missziója. A gyülekezetnek, Krisztus testének a kívülállókat is el kell érni – a gyülekezet kinyújtott karjai vagyunk.

A missziót a gyülekezet végezze! Ehhez fontos a gyülekezeti és imaháttér.

Legyen jelszavunkká ez: Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan! Krisztus missziói parancsa ez: „Menjete el azért, és tegyetek tanítvánná minden népet...” (Mt 28,19) Valóban: ne csak hívjuk a világ fiait, hanem menjünk ki közéjük!

Ha eddig programokra hívogattunk, ezután életközösségben legyünk (házaspári kör, ifi, nyugdíjas kör, házi bibliakör stb.), és az élet gyakorlati, mindennapi kérdéseiben is tudjuk felmutatni az evangélium üzenetét! Fontosabb a személyes evangélizáció (lélektől lélekig: munkahelyen, szomszédoknak) a tömeg evangélizáció helyett.

Mi a jutalma a gyülekezetben való munkánknak? A diakonisszák jelmondata szerint: „Jutalmam, hogy tehetem!” A gyülekezeti munka mindig kétirányú: építi azt, akinek szolgálunk, és azt is, aki szolgál („aki mást felüldít, maga is felüldül” – Péld 11,25).

* * *

Kisgyermekként kerültem kapcsolatba Isten népével, ami azóta is folyamatos. Emlékszem a nagymamámnál lévő – a szabolcsi ébredés idejéből fennmaradt – bibliaórák légkörére. Szeretetteljes, egymást segítő lelkülettel voltak együtt a testvérek, és így figyeltek Isten Igéjére. Ez meghatározó élmény volt számomra, aminek hatására ma is érzem. A Református Gimnáziumban is volt bibliakör, az egyetemi évek alatt is megtapasztalhattam a testvéri közösség erejét. Később, a vásárosnaményi és mátészalkai gyülekezeti alkalmak, házi bibliaórák, illetve az országos közösségi találkozók áldást jelentettek és jelentenek ma is. Munkám és szolgálatom biztos háttérére a testvérek imádsága.

Dr. Makrai Tibor / Mátészalka

*

Felhasznált és ajánlott irodalom: John Stott: Az élő gyülekezet – KIA 2009; Csiha Kálmán: Gyülekezetépítés – Kolozsvár 2003.

HÍREK – KÖZLEMÉNYEK

Halottaink:

✠ **özv. Erdélyi Miklósné** (1937) Kazincbarcika,

✠ **Géczy Tihamér** (1923) Debrecen,

✠ **Marticzik József** (1955) Cegléd.

„Jól van te hűséges és derék szolgáló, hű voltál a kevésen...” – hisszük, hogy ilyen módon hangzott el testvéreink életében is a Mennyei Atya hazahívó szava. Szolgáló életük buzdítson bennünket az Úr iránti nagyobb hűségre, szereteteiket és gyülekezetük tagjait vigasztalja meg Isten Szentlelke, emléküik pedig legyen közöttünk áldott!

A **CEGLÉD-ÚJVÁROSI REFORMÁTUS GYÜLEKEZET** ifjúsági óráján találkoztam először Marticzik Jóskaival, akit súlyos munkahelyi baleset kényszerített tolösékbe. A vallásosság minden formáját nélkülöző fiatal embert a gyülekezet lelkipásztorának és tagjainak hűsége szeretgette az Úrhoz, akiben Jézus nyilvánvalóvá is tette életmentő kegyelmét. Új életet nyerve lelkészének segítségével tanult idegen nyelveket, és evangéliumi újságok értékes cikkeinek fordításával szolgált. Elvégezte a bibliaiskolát, presbíter lett, bár deréktől lefelé teljesen béna volt, mégis derűs arccal, kesernyés humorával kedvesen és teljes meggyőződéssel tett bizonyosságot Isten szeretetéről a gyülekezeti alkalmakon, az ifjúsági csendesnapokon. Beteg édesanyjának is ő volt egyedüli támasza, a gyülekezet idős tagjai számára pedig a gépkocsivezető.

38 évi testi bénaság után, gyülekezete példamutató szeretetétől körülvéve hívta őt haza az Úr. Temetésén lelkipásztor a Jézusban gyökerező szárnyaló életéről beszélt. Soli Deo Gloria Jóska bizonyoságtévő életéért! – **Zila Péter** (volt ifis társa) ■

*

A **BIBLIA SZÖVETSÉG ÉVES KÖZGYŰLÉSÉT** és tavaszi csendesnapját a szervezet megalakulásának 24. évfordulóján, május 1-jén, a Buda-

pest, Nagyváradi téri református templomban tartottuk. A közgyűlés tárgyalta majd elfogadta a Szövetség 2012. évi gazdálkodásának beszámolóját, a 2013. évi költségvetését és a főtitkár jelentését (lásd a folyóiratban!). Vigyázzatok és imádkozzatok! volt a lelki program összefoglaló címe, amit az igemagyarázatok töltöttek ki tartalommal (A szolgálatok felvétele megrendelhető az Ébredés Alapítványtól): Az imádság parancs vagy kiváltság? (Alföldy-Boruss Dezső); Ne siránkozz, imádkozz a misszióért! (ifj. Komlói Péter); Isten válasza a megnyílt ég (Bodnár Péter). Az elmúlt időszakban szövetségi taggá lett fiatalok is bemutatkoztak, és bizonyosságot tettek Jézus Krisztusról, Pecznik Pál pedig versével szolgált. A közgyűlést a Bsz elnöke, dr. Makrai Tibor vezette, Alföldy-Boruss Csilla orgonajátéka segítette a közös éneklést, a helyi gyülekezet vendéglátó szeretete, az önkéntes munkatársak segítségével is hozzájárult ahhoz, hogy ünnep lehetett mindannyiunknak a testvéri találkozó. ■

*

A **BIBLIA SZÖVETSÉG GAZDÁLKODÁSÁNAK** beszámolója megtekinthető a szervezet honlapján: www.bibliaszov.hu ■

*

A **BIBLIA SZÖVETSÉG TANÁCSA** áprilisi ülésén többek között döntött arról, hogy a megváltozott jogszabályi változások miatt az Alapszabály módosítására tesz javaslatot a közgyűlésnek. A módosítási javaslat előkészítésére a titkár vezetésével megbízta Weberné Marikát, Zila Gábort és Mikolicz Gyulát.

A Tanács szeretné, ha a Szövetség megalakításának 25. évfordulójára 2014-ben hálaadó nappal emlékezhetne a tagság, az előkészítést egy nagyobb létszámú szervező csapat végzi majd, aminek vezetésével megbízták az alelnököt, dr. Viczián Miklóst. ■

BUDAPESTI BIBLIAISKOLA (2013. SZEPTEMBER–DECEMBER)

BUDAPEST – 2013-BAN INDULÓ ÚJ ÉVFOLYAM:

szept. 14. – 1. r. – Ósz. ♦ okt. 12. – 2. r. – Ósz.

nov. 9. – 3. r. – Ósz. ♦ dec. 14. – 4. r. – Ósz.

BUDAPEST – 2012-BEN INDULT ÉVFOLYAM:

szept. 14. – 11. r. – B. teol. I. ♦ okt. 12. – 12. r. – B. teol. II.

nov. 9. – 13. r. – Herm. I. ♦ dec. 14. – 14. r. – Herm. II.

BUDAPEST – 2011-BEN INDULT ÉVFOLYAM:

szept. 14. – 21. r. – Apol. I. ♦ okt. 12. – 22. r. – Apol. II.

nov. 9. – 23. r. – Sz. ev. I. ♦ dec. 14. – 24. r. – Sz. ev. II.

BUDAPEST – ÚJ 4. ÉVF. – PÉCELI HELYSZÍNNEL:

szept. 14. – Egy. egyh.tört. I. ♦ okt. 12. – Egy. egyh.tört. II.

nov. 9. – Magy. egyh.t. I. ♦ dec. 14. – Magy. egyh.t. II.

*

A budapesti bibliaiskola más, kihelyezett tanfolyamoktól eltérő feltételekkel működik, ezért kérjük, hogy aki ezen a tanfolyamon szeretné pótolni elmaradását, az mindenképpen előzetesen egyeztessen

Csapkócs Bertalan bibliaiskolai munkatárssal!
(tel.: 06-30/757-1873, e-mail: info@bpbibliaiskola.hu)

ANGOL NYELVI TÁBOR

PÉCEL, 2013. AUGUSZTUS 5-9.

A Biblia Szövetség szervezésében Pécelen angol nyelvű keresztyén tábort rendezünk, amire szeretettel várunk

mindenkit 10 éves kortól 25 éves korig.

A foglalkozásokat angol anyanyelvű, Észak-Írországból érkező keresztyén önkéntesek vezetik.

A részvételnek nem feltétele az angol tudás, minden csoportban biztosítunk tolmácsolást, a résztvevőket szintfelmérő után osztjuk csoportokba.

Költség: 15.000 Ft (szállás, étkezés)

bejáróknak: 10.000 Ft (közös étkezések)

(A jelentkezés 5000 Ft előleg befizetése után érvényes)

A részletekről a későbbiekben

minden jelentkezőt tájékoztatunk.

Jelentkezés és további információ a bsz@bibliaszov.hu

címen vagy a +36-28/452-334-es számon.

Jöjjetek el, hívjátok barátaitokat is!

FONTOS KÉRDÉSEK

A Biblia Szövetség Fontos kérdések előadásorozata:

– szeptember 8.: **Mi a probléma a meditáció iskolai alkalmazásával?** (dr. Erdélyi Judit)

– október 13.: **Szigorúak Isten törvényei?**

(dr. Sípó Ete Álmos)

*

Az előadás 17 órakor kezdődik

a Budapest, Nagyvárad téri ref. templomban (VIII. ker. Üllői út 90.), amit beszélgetés követ.

Mindenkit szeretettel várnak a szervezők!

BIBLIAISKOLAI TANFOLYAM (ALAPKÉPZÉS – 2013. AUGUSZTUS–DECEMBER)

MISKOLC:

Szervező: Tima László, tel.: 06-20/440-4419

szept. 7. – 16. r. – Dogm. II. ♦ okt. 19. – 17. r. – Dogm. III.

nov. 30. – 18. r. – Etika I.

MÁTÉSZALKA:

Szervező: Dr. Makrai Tibor, tel.: 06-30/626-3145

aug. 31. – 14. r. – Herm. II. ♦ okt. 19. – 11. r. – B. teol. I.

dec. 7. – 12. r. – B. teol. II.

SZÉKESFEHÉRVÁR:

Szervező: Somogyiné Gyüre Mária, tel.: 06-30/418-5349

szept. 7. – 9. r. – Újsz. ♦ okt. 19. – 10. r. – Újsz.

nov. 23. – 11. r. – B. teol. I.

MAGYARKÉC (ROMÁNIA):

Szervező: Mike Pál Ip., tel.: 0040359804975

szept. 21. – 3. r. – Ósz. ♦ okt. 26. – 4. r. – Ósz.

nov. 30. – 5. r. – Ósz.

FADD (TOLNA MEGYE) – ÚJ TANFOLYAM:

Szervező: Rodenbücher József, tel.: 06-20/219-3735,

e-mail: tolnaibibliaiskola@gmail.com

okt. 5. – 1. r. – Ósz. ♦ nov. 23. – 2. r. – Ósz.

*

(SZAKKÉPZÉS – 2013. év)

DEBRECEN:

Szervező: Szegedi Kálmánné (06/30-618-0633)

szept. 7. – Apol. ♦ nov. 30. – Szem. ev. I.

BÉKÉS MEGYE (VÁLTOZÓ HELYSZÍNNEL):

Szervező: Pentaller Attila (06/20-549-5457)

szept. 7. – Szem. ev. I. ♦ okt. 5. – Szem. ev. II.

nov. 16. – Lelkigond. I.

*

A tanfolyamra mindig a megnevezett szervezőnél kell jelentkezni.

A tanfolyamokra a résztvevők bejárnak, és mindenki önellátó.

Biblia Szövetség, 2119 Pécel, Kálvin tér 2/B

tel.: 06-28/452-334 (hétköznap 9-17)

e-mail: bsz@bibliaszov.hu; honlap: www.bibliaszov.hu

CSALÁDOS NAP

Pécelen, 2013. szeptember 7-én, szombaton

Minden korosztálynak szervezünk programot:

– szülőknek délelőtti beszélgetést,

téma: **A házasság évszakai**

(vezeti: dr. Tolnay Lajos és felesége, Márta);

– legapróbbaknak játszóházat, felügyelettel;

– idősebbeknek kézműves foglalkozást;

– fiúknak focit;

– tizen-huszon éveseknek teaházat,

Közös ebéd a szabadban, majd barátkozás, ruha-turi,

valamint közös családi játék.

Jövedeletekről – az étel elkészítéséhez –

jelentkezést várunk a hét szerdájáig.

Jöjjetek el, hívjátok barátaitokat is!

**Ifjúsági csendesnap
Pécel, 2013. március
23. (1-2. kép),
30+ fiatalok kirán-
dulása (3. kép),
tavaszi családi nap
(4. kép)**

**BSz szolgálók
konferenciája**

Nagybecskereki (Szerbia) BSz csendesnap

MEGHÍVÓ

Hitben járó fiatalok tábora/képzése: 2013. aug. 17-21.

Felvidék, Magas Tátra, Felsőerdőfalva (Stará Lesná, Chata Felicia <http://www.lomnica.sk/>)

Sarkalatos programok: *lelki tudományok képzési program: (bibliai kozmológia) – Krisztus és a kozmosz / Krisztus és az ember / Krisztus és az ember jövője / Krisztus és az egyház és esténként áhítat; társadalomismereti képzési program: – Külmisziói panoráma / Misszióalunk, de kit?; szervezés-képzési program: Szervezés a misszióban / A közös szolgálat útvesztői, gyümölcsei; pedagógiai képzési program: Beszélünk, de hogyan? – a retorika szerepe; egészségügyi képzési program: Vérzések, sérülések és azok ellátása; szabadidős programokból: közös játékok / éneklés / ismerkedés a Tátrával / Késmárk, Lőcse, Lubló...*

Utazás gépkocsikkal, napi háromszori étkezés, elhelyezés 2-3-(4) ágyas, zuhanyzós szobákban.

Hívjuk azokat, akik már szolgálnak a fiatalok között, családi programokon, gyülekezetekben, vagy szívesen gyűjtenének ismereteket az ilyen szolgálathoz, elmúltak 16 évesek és szeretik az Úr Jézust!

Részvételi költség: 15.000 Ft, a BSz programjain szolgáltató fiatalok 50% kedvezményt kapnak.

Jelentkezés a BSz elérhetőségein, bővebb infó a www.bibliaszov.hu honlapon.

A Biblia és Gyülekezet című folyóiratra a **11742331-20003610** számlaszámon vagy postai utalványon lehet előfizetni
Az előfizetési díj 2013-ban: belföldre: 2.500,- Ft/év; (2.200,- Ft/pld. 10 pld. felett); külföldre: - európai országokba: 4.800,- Ft/év;
- egyéb országokba: 5.900,- Ft/év. Az előfizetés nélküli árus példány ára 350,- Ft. A folyóirat megjelenik negyedévenként.

A Biblia és Gyülekezet szerkesztősége és kiadóhivatala: a Biblia Szövetség címén

Kiadja a Biblia Szövetség megbízásából az Ébredés Alapítvány, felelős kiadó: Szabó László

***

Biblia Szövetség címe: H-2119 Pécel, Kálvin tér 2/B Telefon/fax: 06 (28) 452-334 Internet: www.bibliaszov.hu E-mail: bsz@bibliaszov.hu

felelős szerkesztő: dr. Sárosi Ete Álmos; szerkesztő: dr. Mikolicz Gyula; tördelés: Horváth Mária

címlapfotó: Zila Gábor (a BSZ közgyűlésén)

Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza! Folyóiratunk legközelebb 2013 októberében jelenik meg. Lapzárta: 2013. szeptember 10.

Nyomatás: M és M Goldprint Kft. 1107 Bp., Máza u. 3. – HU-ISSN 0866-2932 (nyomtatott) – ISSN 2064-0269 (online)